Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 227 (6. 716) 1988 йил 4 октябрь, сешанба Баҳоси 3 тийин

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Кеча Москвада Катта Кремль саройида ўн биринчи чақириқ РСФСР Олий Советининг навбатдан ташқари сессияси бўлиб ўтди. Сессияда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат М. С. Горбачев нутқ сўзлади. Бугун тонгги газеталарда мазкур сессия ҳақида расмий хабарлар босилган.

● КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитети 1987 йил октябридан 1988 йил июлигача бўлган даврда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларини кўриб чиқдилар. Мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорнинг баёни билан бугун тонгги газеталарда танишиш мумкин.

● Олис ва муқобил юк ташишларни қандай қилиб қисқартириш, юкларни етказиб бериш учун сарф-харажатларни қандай қилиб камайтириш мумкин! — «Правда» амалий клуби» навбатдаги мажлисининг мавзуи ана шундай. Мажлис баёнини бугун газетанинг иккинчи саҳифасидаги «Транспорт «тугуни» сарлавҳали мақолада ўқишингиз мумкин.

● «Известия» газетасининг учинчи саҳифасида берилган «Сиёсий фаолият билан шуғулланмоқда» сарлавҳали мақолада «Вечерний Уфа» газетасида босилган ва «Мусаффо ҳаво ва сув учун» жамоатчилик советини ноҳақ айбловчи мақола юзасидан фикр юритилади.

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

● БЛЭКПУЛ. Буюк Британия лейбористлар партиясининг йиллик конференциясида партия раҳбари ва раҳбар ўринбосари сайланди. Сайловда партиянинг ҳозирги раҳбари Нил Киннок овозларининг аксарият кўпчилигини — қарийб 89 процентини олди. Лейбористлар сўл қаноти номзоди Энтони Вежвуд Бенн овоз берганларининг тахминан 11 проценти қўллаб-қувватлашига муяссар бўлди. Партия раҳбарининг ҳозирги ўринбосари Рой Сидней Хэттерсли эса конференция делегатларининг 67 процент овозини олиб, ўз лавозимини сақлаб қолди.

● НЬЮ-ЙОРК. АҚШ президенти сайлови шу кунларда ўтказилганда эди, кўпчилик америкалик сайловчилар республикачилар партиясидан номзод Жорж Буш учун овоз берган бўлур эдилар. «Янкелович Клэнси Шулман» тадқиқот ташкилоти томонидан «Тайм» журнали топшириғига биноан ноябрь ойидаги сайловда қатнашмоқчи бўлган америкаликлар билан 27— 28 сентябрда телефон орқали ўтказилган сўров ана шу натижани кўрсатди. Сўраб чиқилган кишилардан 48 проценти АҚШнинг ҳозирги вице-президенти номзодини ёқлаб, 41 проценти Массачусетс штати губернатори, демократ Майкл Дукакисни ёқлаб овоз беришини айтди.

● ЛОНДОН. Покистон олий суди ноябрь ойига белгиланган парламент сайлови партиявий асосда ўтказилажаги ҳақида қарор қабул қилди. Рейтер агентлигининг хабар беришича, партияларга сайлов кампанияси даврида аҳолига тушунарли бўлган тимсоллардан фойдаланишга ҳам рухсат этилди, Бу эса сайловчиларнинг тўртдан уч қисми саводсиз бўлган Покистон сингари мамлакатда муҳим омилдир. Илгари Покистон президенти Ғулом Исҳоқхон сайловни партиявий асосда ўтказишга розилик берган бўлса-да, лекин оппозициядаги партияларнинг тимсолларидан фойдаланиш тўғрисидаги талабни рад этган эди.

● АДДИС-АБЕБА. Эфиопиянинг жанубий ва ғарбий районларида кучли сув тошқини бўлганлиги натижасида 40 дан ортиқ киши ҳалок бўлди, 12 мингдан кўпроқ киши бошпанасиз қолди. Вайронгарчилик рўй берди. Эфиопия ЭНА ахборот агентлигининг хабар беришича, мамлакат ғарбидаги Иллубабор вилоятининг энг катта шаҳарларидан бири — Гамбела бир ҳафтадан буён электр энергия таъминотисиз қолди.

● СТОКГОЛЬМ. Швеция риксдаг (парламенти)нинг янги раиси сайланди. 18 сентябрда бўлиб ўтган умумий сайловдан кейин мамлакатнинг етакчи сиёсий кучи мавқеини сақлаб қолган Швеция социал-демократик ишчи партияси бу лавозимга яна ўз номзодини кўрсатди. Парламентда коммунист социал-демократлар сўл партия билан биргаликда кўпчилик ўринни эгаллаб турибдилар. Риксдаг янги составининг сессияси бугун расмий равишда очилади.

● ГАВАНА. Куба пойтахтининг конгресслар саройида хотин-қизларнинг учинчи қитъа учрашуви очилди. Учрашувда Лотин Америкаси ва Кариб денгизи ҳавзасидаги барча мамлакатлар, АҚШ ва Канада сиёсий партиялари, касаба союз, жамоат, диний ва хотин-қизлар ташкилотларидан 1200 делегат қатнашмоқда. Европа мамлакатларидаги бир қанча хотин-қизлар бирлашмаларининг вакиллари учрашувда меҳмон сифатида қатнашиш учун таклиф қилиндилар. Учрашувнинг ташкилот комитети анжуман кун тартибига учта асосий мавзу: Лотин Америкаси ва Кариб ҳавзаси давлатларининг ташқи қарзи, хотин-қизларнинг регион сиёсий ҳаётидаги иштироки, шунингдек, қитъа оммавий ахборот воситалари фаолиятида уларнинг роли мавзулари киритилди.

● ИСЛОМОБОД. Покистон президенти Ғулом Исҳоқхон шошилинч равишда мамлакатнинг турли этник жамоалари ўртасида қонли тўқнашув давом этаётган энг катта шаҳри — Карочига жўнаб кетди. Камида 250 киши шу тўқнашувларда ҳалок бўлди.

Бундан уч кун олдин Ҳайдарободда бошланган ва Карочига ҳам тарқалган этник негизидаги ғалаёнлар Покистон маъмурларини жиддий ташвишга солмоқда. Федерал ҳукуматнинг президент раислигида якшанба куни Исломободда бўлган мажлисида вазиятни нормаллаштириш учун шошилинч чоралар кўриш зарурлиги таъкидланди. Карочида қуруқликдаги қўшинлар штабининг бошлиғи, генерал Мирза Асломбег раислигида шу шаҳарда жойлашган армия корпуси командирларининг шошилинч кенгаши ўтказилди, кенгашда тартибни таъминлаш масалалари муҳокама қилинди.

Матбуотнинг хабар қилишича, комендантлик соати жорий этилганига ҳамда армия ва полициянинг қўшимча бўлинмалари шаҳарга келтирилганига қарамай, аҳолининг бирбирига душман гуруҳлари ўртасида тўқнашувлар кун бўйи давом этди. Бу тўқнашувлар натижасида Карочида яна 12 киши, Ҳайдарободда тўрт киши нобуд бўлди, ўнлаб одам ярадор бўлди.

Коммунист эътиқоди

Коммунист деганда кўз олдимизда энг ҳалол, виждонли, ўзгалар учун жон фидо этувчи, халқ ва Ватан бахт-саодатини ўйловчи кишилар пайдо бўлади. Бугунги кунда қайта қуришни амалга оширишда ана шундай кишилар авангардлик қилмоқдалар. Шулардан бири мен ҳикоя қилмоқчи бўлган 1943 йилдан КПСС аъзоси, ҳозирда 68 ёшни қаршилаган Сайфуддин ака Иброҳимовдир.

...Сайфуддин аканинг кўксини иккита Қизил Юлдуз, I ва II даражали Ватан уруши орденлари, ўнлаб жанговар медаллар безаб турибди. Бу унинг Улуғ Ватан урушида ўзига хос жанговар йўлни босиб ўтганлигини кўрсатади. Сайфуддин ака кўплар қатори Ватан мудофаасига кўнгилли бўлиб отланди. Бир йиллик ҳарбий ўқишдан сўнг 18-армиянинг 271-ўқчи дивизиясига қарашли взводга командир қилиб тайинланди. Ўзбек халқининг жасур фарзанди Карпат тоғидаги 811-баландликни душманлардан озод қилиб, уни эгаллашда алоҳида ўрнак кўрсатди. Тўрт йил мобайнида ўнлаб шаҳар ва қишлоқларни душманлардан озод қилишда актив қатнашди. Жанг майдонида Ленин партияси сафига ўтди. Тўрт йил жанг қилган Сайфуддин ака 1944 йили оғир яраланган ҳолда Тошкентга қайтди. Тезда оёққа турди. Яна жонажон касби ўқитувчиликни давом эттирди. Киров районидаги 70-мактабда ҳарбий таълимдан сабоқ бера бошлади. Сайфуддин ака шу ерда ўз бахтини топди. Тил ва адабиёт ўқитувчиси Мукаррам Абдуллаева билан юлдузи юлдузига тўғри келиб қолди. Мукаррам опа ҳам қирқ йил халқ маорифи соҳасида тер тўкди. 1949 йилдан КПСС аъзоси Мукаррам опа ҳам Киров район Совети қатор чақириқларининг депутати сифатида районда халқ маорифи ишини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшди. Эр-хотиннинг умумий партиявий стажлари 84 йил бўлибди. Коммунистик эътиқодни доимо ардоқлаган ота-онанинг эзгу фазилатлари ўз навбатида ўғил-қизларига ҳам ўтган. Ўғиллари Рамзиддин ота-она касбини давом эттирмоқда. Фан кандидати бўлди. 20 йиллик стажга эга. Ҳозир Тошкент политехника институтида химия фанидан дарс бераяпти. Мавжуда ҳам ота-она изидан борди. У ҳам 18 йилдан бери рус тилидан дарс беради.

— Тил билсанг — эл танийсан,— дейди Мавжуда.— Ҳозирги вақтда рус тилини билиш жуда муҳимдир.

Сайфуддин ака Иброҳимовнинг яна бир қизи ва икки ўғли ҳам халқ хўжалигининг турли жабҳаларида ҳалол меҳнат қилиб келишмоқда. Сайфуддин аканинг ўзи эса пенсияда бўлишига қарамай, тиниб-тинчимайди. Маҳаллада муҳим тадбирларни ўтказишда актив иштирок этади.

С. СУЛТОНОВ.

Депутат ибрати

Меҳнат — кишини улуғлайди. Кимки ҳалол меҳнат қилса ҳурмат-эътибор топади. Матлуба Шарипова ҳам ўзининг фидокорона меҳнати билан одамларнинг эътиборини қозониб келаяпти. Коллектив унга катта ишонч билдирган. Уни Фрунзе район Советига депутатликка сайлашган.

— Матлуба сайловчиларнинг ишончини тўла оқламоқда, — дейди 1-пойабзал фабрикаси 3-тайёрлов цехи бошлиғи Лутфия Иброҳимова.— У ўзининг депутатлик бурчини қалбдан ҳис этади. Шунинг учун ҳам фаол иш олиб бораяпти. Наказларни бекаму кўст бажаришга эришмоқда.

Матлубанинг меҳнат фаолияти билан танишар эканмиз, унинг ишбилармонлиги, тиниб-тинчимаслиги ва фидойилигига тан бердик. Яқинда унга В. Бобоева кўчасидаги 151-уй олдида болалар майдончасини ташкил этиш наказни топширилган эди. Ёш депутат бу наказни бажариш учун район Совети ижроия комитети билан узвий алоқа боғлади ва мақсад сари дадил бормоқда. У меҳнат қилаётган 3-тайёрлов цехи коллективи меҳнат беллашувларида пешқадамликни қўлдан бермай келаяпти. Чунки цехда Матлубадан ўрнак олиб ишлаётган кўплаб комсомол-ёшлар бор. Матлуба эса ана шу комсомолларга етакчи. Кейинги пайтда пойабзалларнинг сифати ошишига муносиб ҳисса қўшдилар. Эндиликда корхона маҳсулотлари харидоргир бўлиб қолди.

— Қайта қуришни ҳамма ўзидан бошлаши керак,—дейди Матлуба суҳбат чоғида.— Партия биздан шуни талаб қилмоқда. Тадбиркорлик, фидокорлик — қайта қуришга хос бўлган қирралардир. Ҳар биримиз юксак унум билан меҳнат қилиб, жамиятимизнинг социал тараққиётини ривожлантиришга ҳисса қўшмоғимиз керак.

Ҳа, ҳақ гап. Сафимизда ана шундай фидокор замондошларимиз борлиги билан фахрланамиз.

З. МИРЗАЕВА.

Буюртма бажарилди

⊙ Тошкент трактор заводининг экспорт бўлимида ер юзидаги бир қатор мамлакатлардан олинаётган буюртмалар қандай бажарилаётганлиги картада кўзгудагидек яққол акс этган.

Тошкент шаҳридан турли мамлакатлар томон тортилган чизиқлар бу корхона маҳсулотлари қаерларга етказиб берилаётганлигини кўрсатиб турибди.

Яқинда корхона машинасозлари Озодлик ороли — Куба ва дўст Афғонистон Республикасининг буюртмасини бажаришди. Ўндан ортиқ уч ва тўрт ғилдиракли тракторлар жўнатилди.

— Шунингдек Монголия, Кампучия, Вьетнам ва Африка давлатларининг бир қанчасига корхона техникалари ортилган поездлар жўнаб кетди, — дейди ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи Н. И. Заяц.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРНИ БЎШАГАН ДЕПУТАТЛАР ЎРНИГА ЙИГИРМАНЧИ ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайловлар тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунининг 54-моддасига мувофиқ Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети қарор қилади:

251, 333-сайлов округлари бўйича ўрни бўшаган депутатлар ўрнига шаҳар Советига депутатлар сайловлари 1988 йил 30 октябрга тайинлансин.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари Э. РИЗАЕВ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари В. МАНАСТИРЕТСКАЯ.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Йўллар қўшиғи

Шаҳарда нима кўп—кўча кўп. Келинг, шаҳримизнинг энг гавжум Навоий кўчаси бўйлаб сайр қилайлик. Кўчанинг икки бетида қадди баланд бинолар. Бири уч қаватли, бири тўрт қаватли, бири турар жой, бири идора, яна бири корхона... Уларни қуришнинг ўзи бўлганми? Бўлмаган, дейсиз, албатта. Қурувчилар қурган деймиз фахр билан.

Тўппа-тўғри, қурувчилар. Аммо қурувчиларга ким ёрдам берди? Шофёрлар. Улар бўлмаса ғишт, тахта, ёғоч, цемент — қурилиш материаллари объектга қандай қилиб етказиб келинади?

Муҳаммаджон Холметов 1974 йилдан бери шофёр бўлиб ишлайди. Унинг «тулпори» шу йиллар ичида қанчадан-қанча йўлларни босиб ўтмади. Қанчадан қанча хом ашё ташимади. Бунинг ҳисобини ўзи олмаган.

Шофёрликни кўпчилик жуда осон касб деб ўйлайди. Нима, шофёрда масъулият йўқми? Бор, албатта. Агар қурилиш материаллари ўз вақтида объектга етказиб келинмаса, нима бўлишини тасаввур қиласизми? Қанчадан-қанча ишчи бекор қолади. Демак, вақт кўкка совурилади. Қурилишда эса вақт сув ва ҳаводек қадрли.

Меҳнат қилган қадр топади, дейди халқимиз. Буни Муҳаммаджон Холметов мисолида ҳам кўрсак бўлади. 1971 йилдан бери КПСС аъзоси бўлган илғор ҳайдовчи Чилонзор район партия комитетининг аъзоси. У Тошкент шаҳар партия комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан бир неча маротаба мукофотланди. Кўксида эса «Шавкатли меҳнати учун» медали.

Айтаверсак бу каби мукофотлар талайгина.

— Лекин мен учун энг биринчи мукофот ҳамшаҳарларимиз юзидаги табассум,— дейди Муҳаммаджон ака.— Чунки улар яшаётган уйларнинг ҳаммасида менинг ҳам оз бўлса-да меҳнат улушим бор. Буни кўпчилик билмаслиги мумкин. Билишининг кераги ҳам йўқ. Касбимиз шу-да.

Ана шу касб туфайли Муҳаммаджон ака қурувчиларга бериладиган Тошкент область «Бунёдкор» мукофотининг лауреати бўлди. Унинг кўксини «Шаҳарнинг фахрий қурувчиси» нишони безади.

Муҳаммаджон аканинг яна бир севган иши бор. У ўзи ишлайдиган «Главташкентстрой» 1-автокорхонасининг «Автомобилист» футбол командасининг аъзоси.

Муҳаммаджон Холметов яна йўлда. Худди кумуш тасмадек олис-олисларга чўзилган йўллар уни кутяпти. Моҳир шофёр эса шу йўллардан ўз бахтининг қўшиғини ўзи яратяпти.

Т. УБАЙДУЛЛАЕВ.

● СУРАТДА: Муҳаммаджон Холметов.

Т. Каримов фотоси.

Улуғ шоирга бағишлаб

Ўзбек шеъриятининг буюк даҳоси Алишер Навоий ҳақида кўплаб бадиий асарлар яратилган. Унинг ёркин образи музика асарларида ҳам ўз талқинини топган.

Музика шинавандалари яқин орада улуғ мутафаккирга бағишланган опера билан ҳам танишадилар. Атоқли композитор Мутаваккал Бурҳонов томонидан катта илҳом ва зўр меҳр билан ёзилган мазкур опера Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театри репертуаридан ўрин олади.

Ҳозир спектакль устида қизғин иш олиб борилмоқда. У Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби О. Узоқов томонидан постановка қилиняпти. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ғ. Тўлаганов дирижёрлигида спектаклга мусиқий жозиба бахш этилади.

Театр Алишер Навоий ижодига мурожаат этиб, яна бир спектаклни саҳнага олиб чиқишга киришди. Бу таниқли композитор Улуғбек Мусаевнинг янги балети бўлиб, улуғ шоирнинг машҳур «Хамса»сини ташкил этган достонлар асосида ёзилган.

Музикали альбом

Ўзбек миллий музика маданияти тарихи узоқ ўтмишга бориб тақалади. Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда қўшиқчилик санъати янада равнақ топди.

Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда республикамиз концерт ташкилотлари репертуарлари кўплаб жозибадор номерлар билан бойиди. Эндиликда халқ мулкига айланган бу бебаҳо ижодий мероси алоҳида музикали альбом ҳолида чоп этиш тадбирлари кўрилган эди. Ана шу хайрли иш амалга ошди.

Бутуниттифоқ «Мелодия» грампластинкалар фирмаси мазкур альбомни кўп нусхада чиқариб, музика шинавандаларини хушнуд этди. «Ўзбек халқининг музика меросидан» деб номланган музикали альбом икки дискадан иборат бўлиб, юқори сифатли қилиб тайёрланди. Бу ёзувларда кейинги қирқ йил ичида республикамизнинг турли етук санъаткорлари ижросида янграган талайгина миллий қўшиқлар ўрин олди.

А. АЛИЕВ.

Пахтакорга мададкормиз!

Авиасозлар ҳиммати

Пахтакорларимизнинг етиштирилган мўл «оқ олтин» ҳосилини ёғин-сочинли кунларга қолдирмай, тез ва соз йиғиб-териб олишларида шаҳарлик ишчи-хизматчилар ҳам мададкор бўлмоқдалар. В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг кўп минг кишилик коллективи ҳам бу катта ва муҳим тадбирдан четта қолмади. Улар қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига ёрдам қўлини чўзишни ўзларининг биринчи галдаги бурчлари деб билмоқдалар. Улар қишлоқ меҳнат аҳлига мева ва сабзавот маҳсулотларини ўз вақтида йиғиб-териб олишда мададкор бўлган эдилар.

1 октябрь куни бирлашмадан бир минг нафар ишчи-хизматчи пахтазорларга йўл олдилар. Улар шу кунларда пахтакорлар билан ёнма-ён «оқ олтин» йиғим-теримида жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар.

Тошкент область Бекобод районидаги Ойбек номли совхоз пахтакорлари авиасозлар ҳимматидан мамнун бўлмоқдалар. Бекобод райони билан мазкур бирлашма ўртасида тузилган шартномага мувофиқ бу йил етиштирилган мўл пахта ҳосилини ўз вақтида йиғиб-териб давлатга топширишда бирлашманинг ишчи-хизматчилари ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшишга аҳд қилганлар. Фақат Ойбек номидаги совхоздагина эмас, райониннг Ленин номли, Навоий номидаги хўжаликларда ва бошқа жойларда ҳам бирлашма ишчи-хизматчилари пахтакорларга ёрдам қўлини чўзмоқдалар.

Жиззах ерининг бир қатор хўжаликларида ҳам бирлашма ишчи-хизматчилари ҳосилни ўз вақтида йиғиштириб олишда фаол қатнашиб келмоқдалар.

Пахтазорларда ишлаётган юзлаб ишчи-хизматчилар ўрнида қолиб меҳнат қилаётган ҳамкасблари меҳнат вахтаси эълон қилганлар. Улар пахтазорларда ишлаётган ҳамкасбларининг нормаларини ҳам бекаму-кўст адо этмоқдалар.

Бир сўз билан айтганда қишлоқ меҳнаткашларига амалий ёрдам «Ўроқ ва Болға» иттифоқига ҳамиша содиқ бўлган ишчи-хизматчиларнинг муқаддас ишига айланган.

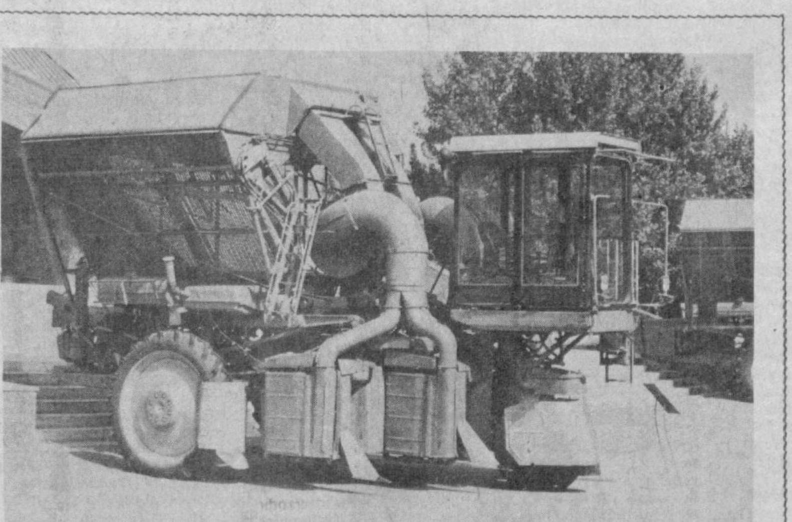

Машинасозлар кўмаги

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи колхоз ва совхозларнинг пахтакорларига серунум терим агрегатлари етказиб бераётган мамлакатимиздаги ягона корхона ҳисобланади. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган «зангори кема»ларини пахтакорлар ўзларининг энг яқин мададкорлари деб биладилар.

СУРАТДА: корхонада ишлаб чиқарилаётган янги терим машиналари.

М. Нуриддинов фотоси.

«Оқ олтин»— Ватанга

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 3 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Хоразм	2,21	73,74	Андижон	1,76	41,88
Тошкент	5,11	59,25	Сирдарё	4,16	35,21
Қашқадарё	2,58	58,09	Самарқанд	2,44	23,18
ҚҚАССР	3,08	48,76			
Фарғона	2,43	48,60			
Наманган	2,61	47,41			
Сурхондарё	2,82	47,36			
Бухоро	3,28	43,94	Республика бўйича:	2,95	46,21

ВЦСПС Президиумида

Қатъий ишчи назорати бўлсин

ВЦСПС ПРЕЗИДИУМИ «САВДО, УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ ВА МАИШИЙ ХИЗМАТ СОҲАСИ КОРХОНАЛАРИ ҲАМДА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ИШИ УСТИДАН КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ИШЧИ НАЗОРАТИНИ КУЧАЙТИРИШГА ОИД ЭНГ ЗАРУР ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА» ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛДИ.

Қарорда таъкидланадики, халқ истеъмол моллари, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш бирмунча кўпайган ва маиший хизмат соҳаси кенгайган бўлишига қарамай, кейинги вақтларда савдо ва маиший хизмат қоидаларини жиддий бузиш оқибатида меҳнаткашларни саноат ва озиқ-овқат моллари, маиший хизмат билан таъминлаш соҳасидаги ишларнинг аҳволи жуда кескинлашди.

Жойлардаги ишларнинг ҳолатини текшириш, гражданларнинг марказий ва маҳаллий органларга, ВЦСПСга, оммавий ахборот органларига қилаётган мурожаатлари шундан далолат беради-ки, аввало совуққонлик ва суиистеъмол ҳоллари, моллар ва маҳсулотларни яшириб қўйиш, уларни чайқов қилиш ва ўғирлаш, уларни асраш ва ташиш пайтида кўп миқдорда бузиш ва исроф қилиш фактлари оқибатида кундалик керак бўладиган моллар ва маҳсулотлар, узоқ муддат фойдаланиладиган товарлар савдосини ташкил этишда, ишлаб чиқаришда иссиқ овқатни уюштиришда, аҳолига зарур хизматни кўрсатишда катта камчиликлар рўй бермоқда.

Қарорда кўпгина корхона ва ташкилотларнинг касаба союз комитетлари ишлаб чиқаришда иссиқ овқатни йўлга қўйишни яхшилаш, меҳнаткашларнинг иш жойида савдо ва маиший хизматни кенгайтириш тўғрисида чинакам ғамхўрлик қилмаётганликларига, бу ишдаги камчиликларни тугатиш тўғрисидаги ҳақли мулоҳазалар ва талабларга жавобан чора кўрмаётганликларига эътибор қаратилади.

Касаба союз советлари ва комитетларининг ишчи назорати комиссиялари текширишларни аҳён-аҳёнда олиб бормоқдалар, бу текширишларга кенг активларни жалб этмаяптилар. Аниқланган камчиликлар юзасидан кўрилаётган чоралар кўпчиликка маълум қилинмаяпти ва ўртага қўйилган мақсадга эришилмаяпти.

Вужудга келган вазият, дейилади қарорда, тегишли тартиб ўрнатиш учун кескин чоралар кўришни, меҳнаткашларнинг кенг оммасини бу ишга жалб қилишни талаб этади.

В. И. Ленин моллар ва маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳамда тақсимлашни назорат қилиш умумхалқ иштирокида, зўр ғайрат билан, оммавий, ихтиёрий тарзда, миллион-миллион ишчи ва деҳқонлар қўллаб-қувватловчи революцион шижоат билан ўтказилиши кераклигини неча марталаб таъкидлаган эди.

Ишчи назоратини кучайтириш зарурлиги тўғрисидаги талаб партия XXVII съездининг, КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясининг материалларида ўз ифодасини топди ва янада ривожлантирилди.

Меҳнаткашларнинг туб манфаатларини ҳимоя қилишни кучайтириш, социал адолат принципини қарор топтириш мақсадида ВЦСПС Президиуми савдо ва умумий овқатланиш, маиший хизмат соҳаси корхоналари ҳамда ташкилотларининг фаолияти устидан меҳнаткашларнинг жуда кенг оммаси иштирокида ҳақиқий, кундалик ва чинакам оммавий ишчи назоратини қайта тиклаш асло кечиктириб бўлмайдиган зарур иш деб ҳисоблайди.

ВЦСПС Президиуми касаба союзлари советлари ва комитетлари корхона ва ташкилотларнинг касаба союз комитетлари зиммасига савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат корхоналари ҳамда ташкилотлари устидан касаба союзларининг ишчи назоратини кучайтириш юзасидан зарур чораларни кўриш вазифасини юклади.

Шу мақсадда ишчи назоратига ўз ўртоқларининг ва умуман жамиятнинг манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида ҳақиқатга, социал адолатга заррача хиёнат қилмайдиган энг обрўли ва актив, ишни биладиган, принципиал ҳалол ходимларни жалб қилиш таклиф этилади.

Қарорда савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат корхоналари ҳамда ташкилотлари ишини мунтазам, кун сайин текшириб, кузатиб бориш мақсадида касаба союзлари советлари ҳузурида штатдаги касаба союз ходимлари ва жалб этилган активлар орасида таъсирчан ишчи назоратини ташкил этиш, унинг куч-ғайратларини халқ депутатлари маҳаллий Советлари, халқ контроли органлари, «Комсомол прожектори», давлат савдо инспекцияси, санитария, ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари ҳамда бошқа давлат ва жамоат ташкилотларининг куч-ғайратлари билан бирлаштириш кўзда тутилади.

Ишчи назоратчининг куч-ғайратлари ишчи ошхоналарида сифатли овқатланишнинг ташкил этилишини текширишга қаратилиши керак.

Кундалик ва кўплаб талаб қилинадиган моллар сотиладиган магазинларда харидорларга маданий хизматнинг ташкил этилишини, савдо тармоғи пештахталарида омборлар ва базалардаги молларнинг борлигини, нарх интизомига, савдо қоидаларига ҳамда маҳсулотлар ва саноат молларининг сақланишига риоя этилишини назорат қилиш лозим.

Маиший хизмат корхоналарини текшириш вақтида ишчи назоратчилар бутун куч-ғайратни хизмат нархи ва тарифларига, буюртмаларни бажариш муддатлари ва сифатига, иш режимининг қулайлигига, буюртмачиларга қандай муомала қилинаётганлигига, корхоналарнинг берилган разрядга мувофиқлигига қаратишлари керак.

Ишчи назоратчилар маҳсулотлар ва халқ истеъмол молларини тақсимлашдаги бузишлар ва суиистеъмолларни тугатиш учун зўр ғайрат билан таъсирчан чоралар кўришлари, камчил молларнинг меҳнат коллективларида магазинлар ва буюртма столлари орқали жамоат назорати остида сотишни кенгайтиришга, корхоналарда савдо қилишнинг кўчма усулидан кенгроқ фойдаланилишига эришишлари лозим.

Қарорда савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат корхоналари ҳамда ташкилотларини текшириш учун юқори малакали мутахассисларни жалб қилиш таклиф этилади. Улар қилган иш учун меҳнат ҳақини касаба союз бюджетининг маблағи ҳисобидан тўлашга ижозат берилди.

Касаба союз советлари ва комитетлари ишчи контролерларининг текшириш натижаларига қараб касаба союзлари номидан савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат соҳасида амалдаги қоидаларни бузишда айбдор бўлган ходимларга нисбатан қаттиқ чоралар кўрсинлар, айниқса, ўғирлик қилганлик ва камчил молларни яшириб қўйганлик, тарозидан, пулдан урганлик, алдаганлик, аҳолини моллар ва маҳсулотлар билан таъминлашда сунъий қийинчиликларни келтириб чиқарганлик учун, касаба союзларининг ишчи назоратини писанд қилмаганлик ва унга қаршилик қилганлик учун ишончсизлик билдириш, касаба союз аъзолари сафидан чиқариш чоралари ҳам кўрилсин.

Касаба союзларининг ишчи назорати суиистеъмолга йўл қўйган, моддий бойликларнинг бузилиши ва исроф бўлишида айбдор бўлган шахсларга нисбатан жамоат нафрати ва принципиал муросасизлик вазиятини вужудга келтириши, ишчи назорати очиб ташлаган салбий фактларни ошкора эълон қилиши ва улар қандай тугатилаётганини ёритиб бориши, зарур ҳолларда эса материалларни тергов органларига топшириши лозим. Бу масалалар меҳнат коллективларининг ишчи йиғилишларида кенг муҳокама қилиниши керак.

Шу билан бирга, деб таъкидланади қарорда, харидорлар ва буюртмачиларга намунали ва маданий хизматни таъминлаган, ўз ишига ташаббускорлик билан ижобий ёндашган, совет кишиларининг кундалик эҳтиёжларига ғамхўрлик ва эътибор билан қараётган савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат соҳасининг энг яхши ходимлари ҳар томонлама рағбатлантирилсин ва қўллаб-қувватлансин.

Оммавий ахборот органлари билан оператив кундалик алоқа боғлаб туриш учун касаба союзлари советларига тегишли жамоат матбуот марказларини тузиш тавсия этилди. Савдо ва маиший хизматдаги, умумий овқатланишдаги камчиликлар хусусидаги шикоятларни касаба союз советлари ва комитетларига қайси телефонлар орқали маълум қилишдан аҳоли кенг хабардор этилиши; шикоят ва аризаларни қабул қилиш ҳамда кўриб чиқиш учун касаба союз ташкилотлари, касаба союз комитетлари ходимларининг навбатчилик қилиш графиклари белгилаб қўйилиши лозим.

Вужудга келган вазиятда савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат корхоналари ва муассасаларининг фаолияти устидан касаба союзларининг ишчи назоратини тубдан яхшилаш соҳасидаги бутун ташкилотчилик ишига раҳбарлик қилишни мамлакат касаба союз органларининг биринчи раҳбарлари, шу жумладан, республикалар, ўлкалар ва областларда шахсан касаба союзлари советларининг раислари зиммасига юклатиш зарур, деб топилди.

Корхоналарда, муассасаларда ва ташкилотларда сифатли овқатланишнинг ташкил этилиши устидан шахсий жавобгарлик шахсан касаба союз комитетларининг раислари зиммасига юклатилди.

Қарорда маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари, медицина ходимлари, давлат муассасалари ходимлари касаба союз советларига, касаба союз комитетларига мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари, мактабгача тарбия муассасалари, қариялар ва инвалидларнинг интернат-уйлари, даволаш муассасалари ошхоналарининг ишини доимий назорат остига олиш таклиф қилинди.

Касаба союзлари советлари моллар ва хизматлар камчиллиги сабабларини аниқлашлари, зарур моллар ва маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, ёрдамчи қишлоқ хўжаликларини, коллектив боғдорчилик ва полизчиликни ривожлантириш масалаларини меҳнат коллективлари, министрликлар, маҳаллий Совет ва хўжалик органлари билан биргаликда кўриб чиқишлари, уларнинг маҳсулотидан умумий овқатланишни ва меҳнаткашларга савдо хизматини яхшилаш учун фойдаланишлари лозим. Уларнинг олдига умумий овқатланиш системасида гўшт ва сут маҳсулотлари фондларининг ажратилиши ва фойдаланилишини таҳлил этиш, халқ депутатлари Советлари орқали корхоналар, ўқув, медицина, мактабгача тарбия муассасаларининг ошхоналарини шу маҳсулотлар билан биринчи навбатда таъминлашга эришиш, ўзларининг ёрдамчи хўжаликларига эга бўлган меҳнат коллективларининг умумий овқатланиши учун гўшт ва сут маҳсулотлари бозор фонди камайтирилишига йўл қўймаслик вазифаси қўйилди.

Кооперация тўғрисидаги СССР Қонунига мувофиқ, касаба союз советлари халқ депутатлари маҳаллий Советларининг давлат савдоси ва матлубот кооперацияси чакана тармоғида кооперативларга сотилиши мумкин бўлмаган етишмай турган ва камчил озиқ-овқат ҳамда саноат молларининг рўйхати тўғрисида қарор қабул қилишларига эришишлари керак.

Касаба союз советлари хўжалик органлари, халқ депутатлари Советлари билан биргаликда моллар ва хизматлар нархи ҳамда тарифлари асосли белгиланиши ва тўғри қўлланилиши устидан назоратни таъминлашлари зарур. Регионларда ишлаб чиқарилаётган озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат молларининг нархлари ҳамда кўрсатилаётган хизматларнинг тарифларини белгилаш ва уларнинг даражасини ўзгартириш практикасига алоҳида эътибор бериш, янги маҳсулотларнинг нархларини асоссиз ошириш, арзон моллар ишлаб чиқариш ҳажмини қисқартириш ёки тўхтатиб қўйиш йўлидаги уринишларига қаршилик қилиш лозим.

Давлат савдоси ва матлубот кооперацияси ходимлари, маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналар ишчилари касаба союзларининг комитетлари савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат корхоналари ходимлари ва коллективларининг ижобий тажрибасини аниқлаб, оммалаштиришлари зарур. Хўжалик органлари билан биргаликда кадрларнинг мустаҳкам ўрнашиб қолишига, савдо ва маиший хизмат ходимлари касбларининг обрўсини оширишга, уларнинг уй-жой ва маиший шароитларини яхшилашга кўмаклашилсин.

(«ТРУД» газетасининг 28 сентябрь сонидан).

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиларини ҳозирги қайта қуриш муаммолари билан боғлиқ бўлган жуда кўп саволлар қизиқтиради. Булар бу саволларга сиёсий оқартув кабинетида етарли жавоб оладилар. Кабинет муҳайё этилган. Унинг мудири Л. В. Бурцева пропагандистлар билан мароқли машғулотлар олиб боради.

СУРАТДА: Л. Бурцева, пропагандистлар А. Аъзамов ва В. Струначева.

Р. Шарипов фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Воқеалар оқимидан

ВЕНГРИЯ:

Я. Кадар раислигида ВСИП Марказий Комитетининг 27 сентябрь куни бўлиб ўтган пленуми тўғрисидаги информацион билдириш эълон қилинди.

Пленумда ВСИП Марказий Комитетининг секретари М. Сюрешнинг ВХР ташқи сиёсати ва халқаро аҳволнинг энг муҳим масалалари тўғрисидаги ахбороти муҳокама қилинди ва маъқулланди. ВСИП Марказий Комитети шуни уқтирдики, ВСИП Бош секретари, ВХР Министрлар Советининг Раиси К. Гроснинг июль ойида АҚШ ва Канадага қилган визитлари ҳамда олиб борилган музокаралар томонларнинг Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатларни янада яхшилашга, ўзаро алоқаларни кенгайтиришга интилаётганлигини намойиш қилди.

Марказий Комитет К. Грос билан РКП Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушескунинг Араддаги учрашуви якунларини кўриб чиқиб, учрашувда Венгрия—Руминия муносабатларини яхшилашга қаратилган конкрет таклифлар ўртага қўйилганини уқтириб ўтди. ВСИП иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришга мунтасил интилаверади.

✦ **ВАШИНГТОН. АҚШ, Ғарбий Европадаги тўққиз давлат, шунингдек Канада ва Япония Вашингтонда орбитал станция барпо этиш тўғрисидаги битимни имзоладилар.** «Фридом» орбитал станциясини ишлаб чиқиш ва барпо этиш 23 миллиард долларга тушади. Бу программани амалга ошириш учун 16 миллиард долларни Америка Қўшма Штатлари, 4,2 миллиард долларни Ғарбий Европа мамлакатлари, 2 миллиард долларни Япония, салкам бир миллиард долларни Канада бериши керак.

Станция элементларини орбитага чиқариш 1995 йилда бошланади. Бу программани амалга ошириш учун кўп марта фойдаланиладиган космик кемаларнинг 20 марта парвоз қилиши талаб этилади. 1996 йилдан бошлаб станцияда доимий экипаж бўлади. 1998 йилда эса станция қурилиши узил-кесил тугалланади, деб тахмин қилинмоқда.

Битимни имзолаш арафасида давлат департаментида ўтказилган махсус брифингда давлат секретари ёрдамчисининг ўринбосари Ричард Смит орбитал станция «халқаро ҳуқуққа мувофиқ тинч мақсадлар учун мўлжалланган» деб ишонтиришга уринди. Лекин у тафсилотларга тўхтамай, станциядан «миллий хавфсизлик манфаатлари йўлида» фойдаланиш эҳтимоли борлигини тилга олди.

Телетайп лентасидан

⊙Кеча эрталаб Ҳиндистоннинг шимоли-шарқидаги Даржилингда икки йил мобайнида автономия учун қуролли кураш олиб борган гуркх миллатчиларининг қурол-яроғларини топшириш расмий маросими бўлиб ўтди. Улар Ғарбий Бенгалия доирасидаги ана шундай автономияга 22 август куни битилган гуркхлар миллий озодлик фронти, Ғарбий Бенгалия ҳокимияти ва Ҳиндистоннинг марказий ҳукумати ўртасидаги уч томонлама аҳдлашувга мувофиқ эришдилар. Ана шу аҳдлашувга биноан гуркх миллатчилари қуролли курашни тўхтатишлари ва қурол-яроғларини ҳокимиятга топширишлари лозим.

⊙Чили оппозицияси Пиночетнинг мамлакатда ўз ҳукмронлигини яна саккиз йилга сақлаб қолиш йўлидаги уринишларига қарши ўз кампаниясини якунлаб ўтказган митингда бир миллиондан зиёд киши иштирок этди. Бунга қадар режим мухолифларининг бу қадар улкан чиқиши бўлмаган эди, деб қайд этадилар ахборот агентликлари.

⊙Малагадан олинаётган хабарларга қараганда, Испаниянинг Ўрта денгиздаги ана шу курортида сурункали кучли ёмғирлар келтириб чиқарган сув тошқинлари натижасида тўрт киши ҳалок бўлган, шулардан икки нафари чет эллик туристлар. Яна беш киши дом-дараксиз йўқолган ҳисобланади.

⊙Франс Пресс агентлиги Қуддусдан хабар беради: шанба куни фаластинликлар намойишини ўққа тутиш вақтида исроил солдатлари 15 кишини ярадор қилдилар.

Расмий маълумотларга кўра, фақат ўтган ҳафтанинг ўзидагина босиб олинган территорияларда саккиз киши ўлдирилган, 138 нафар фаластинлик ярадор қилинган.

⊙Сицилияда мафиянинг бир-бирига муҳолиф группировкалари ўртасида ўзаро ҳисоб-китобни тўғрилаш давом этаяпти. Рейтер агентлигининг Палермодан хабар қилишига қараганда, ана шу шаҳардаги ресторанда бутун сигареталар контрабандасини ўз қўлида мужассамлаштирган гангстер ўлдирилган. Бу ўтган якшанба кунидан бери мафиячилар ўртасидаги келишмовчиликнинг ўн еттинчи курбонидир.

⊙Рейтер агентлиги хабар беради: икки кун муқаддам Покистоннинг Ҳайдаробод шаҳрида келиб чиққан турли миллат жамоалари ўртасидаги кучли тўқнашувлар Карочига ҳам ёйилди.

Расмий маълумотларга қараганда 208 киши ҳалок бўлган, фақат Ҳайдарободнинг ўзида ярадор бўлганларнинг сони 250 кишидан зиёддир. Ҳар икки шаҳарда комендантлик соати жорий этилган.

⊙ЮПИ агентлиги Порт-о-Пренса шаҳридан хабар беради: Гаитининг янги президенти генерал-лейтенант Проспер Авриль полковник Жан-Клод Полнинг истеъфога чиқиши ҳақида фармойиш берган.

У Порт-о-Пренсадаги президент саройи яқинида жойлаштирилган тактик батальоннинг командири эди. Флорида (АҚШ) штати суди томонидан наркотиклар контрабандасида айбланаётган Полнинг истеъфоси Американинг Гаитига ёрдамни қайта тиклаш борасида қўйган шартлардан биридир.

⊙ Боннда Бавария бош министри, Германия Федератив Республикаси Христиан-социал иттифоқининг раиси Франц-Йозеф Штрауснинг саломатлиги ҳақида медицина бюллетени тарқатилган. У шанба куни кутилмаган юрак хуружидан кейин операция қилинган эди.

Беморнинг аҳволи ниҳоятда оғир, деб хабар қилинади бюллетенда. У ҳали ҳам ҳушига келмаган, сунъий нафас олиш аппарати ёрдамида нафас олаяпти.

⊙ БЕЛГРАД. Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитети Президиумининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида Б. Крунич ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси лавозимидан истеъфога чиқишга қарор қилганлигини маълум қилди, деб хабар беради ТАНЮГ агентлиги

У ўзининг бу қарорини асослаб, ҳозирги вазиятда раҳбар лавозимларни эгаллаб турганларга нисбатан шахсий масъулият принципини қўллаш зарур, деб таъкидлаган.

⊙ **НЬЮ-ЙОРК.** Кўп марта фойдаланиладиган «Дискавери» космик кемасининг парвози давом этаяпти. Шанба куни кема экипажи лаборатория тадқиқотларини ўтказди.

⊙ Афинада Греция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Кеча эълон қилинган ахборотда қайд этилишига қараганда, Пленум қатнашчилари мамлакатдаги сиёсий аҳволни ва шу йилнинг охирига қадар партиянинг фаолият программасини муҳокама қилдилар. ГКП Марказий Комитети пленуми партия фаолиятини активлаштириш лозим, деган фикрга келди, партия сафларини мустаҳкамлашга, мамлакатда сўл кучлар блоки ташкил этилишига даъват этди.

● ПАРИЖ. Гаити пойтахти Порт-о-Пренсада Кариб денгизидаги ана шу оролда жойлашган давлатда 17 сентябрь куни давлат тўнтариши қилган «сержантлар ҳаракати»ни қўллаб-қувватлаш юзасидан оммавий намойиш бўлди. Франс Пресс агентлигининг хабар қилишича, намойишда ўн мингга яқин одам қатнашди. Давлат тўнтаришидан кейинги дастлабки оммавий намойиш Гаити меҳнаткашлари автоном касаба союз марказининг даъвати билан уюштирилди. Намойиш қатнашчилари Сен-Жан-Боско черкови олдига тўпландилар (генерал Анри Намфи диктаторлик режими агентларининг бу черковга ҳужум қилиши солдатлар ва сержантларнинг бош кўтаришига туртки бўлган эди), сўнгра Гаити армияси штаби ва президент саройи томон йўл олдилар. Намойиш қатнашчилари баравариға «Яшасин армия» деб такрорладилар. Улар мамлакатдан қочиб кетган диктатор Дювалье тарафдорларини лавозимларидан олиб ташлашни талаб қилдилар. Намойиш қатнашчилари президент саройи яқинида жойлаштирилган «Дессалин» батальони солдатлари билан биродарлашиб кетдилар.

НАЖИБУЛЛО КОСМОНАВТЛАР БИЛАН УЧРАШДИ

КОБУЛ. Сизлар адо этган тарихий миссия афғон халқининг ифтихори ва шон-шуҳратини оширади. Сизлар Афғон-Совет ҳамкорлигига ҳақиқатан ҳам янги ҳаёт бахш этдингиз. Мамлакатимизнинг келгуси авлоди сизларнинг жасоратингиз билан фахрланибгина қолмай, айни вақтда сизлар бошлаган йўлни давом эттирадилар ҳам, деди бугун Афғонистон республикасининг президенти Нажибулло совет ва афғон космонавтлари билан учрашувда. Афғонистон халқи сизларга иззат-ҳурмат ва дўстлик ҳис-туйғуларини изҳор этди, деб умид қиламан, деди у. Сизлар космик чўққиларга олиб чиққан дўстлик байроғи мангу ҳилпирайверсин. Биз сизларга оқ йўл тилаймиз!

РИВОЖЛАНАЁТГАН МАМЛАКАТЛАРНИНГ УМИДЛАРИ ПУЧГА ЧИҚДИ

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ривожланаётган мамлакатларнинг ўзлари учун ҳаётий муҳим бўлган улкан катта қарзлар масаласини ҳал қилишда Ғарбдаги йирик капиталистик давлатлар ён беришига умидлари оқланмади. Халқаро валюта фонди ва жаҳон банкининг 150 давлатдан келган 12 мингга яқин сиёсатчилари, банкирлари ва молия экспертлари иштирокида бу ерда ўз ишини туғаллаган сессиясининг якунлари ана шундан далолат беради.

Объективда—ЖАР

Ирқчиликка қарши чиқишлардан ҳадиксираб қолган Жанубий Африка Республикасининг оқ танли гражданлари «ўз-ўзини мудофаа воситалари»ни — пистолет ва револьверлар, милтиқ ва автоматлар, бошқа ҳарбий анжомларни сотиб олмоқдалар. Расмий равишда рўйхатдан ўтказилмаган қуролларни асровчи барча оқ танлилар апартеид режими билан ҳар қандай масъулиятдан халос қилинган. Тўлиқ бўлмаган расмий статистика маълумотларига қараганда, ҳозир озчиликни ташкил этувчи оқ танлилар қўлида 2,5 миллионга яқин ўқ отиш қуроллари бор. Шахсий қуролга эга бўлган аҳоли сони бўйича ЖАР ҳозир жаҳонда биринчи ўринни эгаллаб турибди.

Полигонларда ва махсус «мерганлик курслари»нинг тирларида хоҳлаганлар қуролдан фойдаланишни ўрганишлари мумкин.

СУРАТДА: бугун улар оддий нишонни мўлжалга олиб отишаяпти...

КАЛЕЙДОСКОП

ШУҲРАТПАРАСТ БОЙВАЧЧАЛАР

Одамлар ўз номларини қандай қилиб «абадийлаштиришлари» мумкин? Ана шу саволга жавоб тариқасида АҚШнинг айрим гражданлари «тажрибаси»ни мисол келтириш мумкин. Улар «Фан тарихидан ўрин олиш учун» у ёки бу университетга мўмайгина пулни хайр-эҳсон қиладилар. Агарда ана шу маблағ 1,5 миллиондан зиёдроқни ташкил этса, ҳадя этган кишининг номи «фан тараққиётига ёрдам берган арбоб» сифатида университет тарихига «абадий» ёзиб қўйилади. Унинг расми эса кафедралардан бирида айтайлик... Эйнштейннинг портрети ёнидан ўрин олади.

КИЧКИНТОЙ САЁҲАТЧИ

Жажжи Эрик Тейлорни ҳозир Австралияда ана шундай деб аташади. Эрик Квинсленд штатидаги фермерлардан бирининг фарзанди. Ҳозир уни ҳазиллашиб ана шундай деб аташади, ваҳоланки яқиндагина унинг ота-онаси ва қариндош-уруғлари мушкул вазиятга тушиб қолишганди — енгил костюм кийган икки ёшли болакай ўйнагани чиқиб ғойиб бўлиб қолди. Агар ферма атрофи кимсасиз чўл эканлигини, йўловчилар камдан-кам учрашини ҳисобга олса, унинг ота-оналари нақадар танг аҳволда қолганлигини тасаввур қилиш мумкин. Болакайни излаш қоронғи тушгунча давом этди. Уни эртаси куни, учинчи куни ҳам излашди... Эрикни беш кундан кейингина, деярли умид узилган пайтда топишди. Болакайнинг гапларига қараганда, у ана шу беш кун мобайнида кўк япроқлар ва қўнғизлар билан тирикчилик қилган.

ЎЗИГА ХОС МУЗЕЙ

Германия Демократик Республикасининг Диппольдисвальбе қишлоғида жаҳонда ягона, ўзига хос музей бор. Мазкур музейнинг экспонатлари бекор ётмай амалда ишлатилади. Бу 18-аср чарм ишлаб чиқариш устахонасидир. Зиёратчилар ўша давр ускуналарининг қандай ишлашини бевосита кузатишлари мумкин. Музейда шунингдек чарм ишлаб чиқариш тараққиётининг тарихига доир бошқа ахборот материаллари ҳам йиғилган.

Жонажон Ватан бўйлаб

Совет Иттифоқи янгиликлари

⊙ БОКУ. Ҳаво йўли Боку агентлиги билан гражданавиацияси автомат бошқариш системалари Рига марказий илмий-тадқиқот институтининг мутахассислари ўртасида тузилган шартнома катта фойда келтириши кутилмоқда. Мутахассислар ишлаб чиққан билет сотадиган «Сирена — 2» автомат системаси авиаторларга қўшимча фойда келтиради. Автомат система ёрдамида Бокудаги кассаларнинг авиация орқали пассажир ташиш бошқармаси ягона Иттифоқ автоматлаштирилган системасининг компьютерлари билан «бевосита алоқа» ўрнатилади. Бу икки баробар кўпроқ пассажирга хизмат кўрсатиш имконини беради.

⊙ ТАЛЛИН. Уч оила «Интеграл» кооперативига қарашли электрон-ҳисоблаш машинаси ёрдамида ўтказилган квартираларни айирбошлаш натижасида мамлакатнинг турли шаҳарларида янги квартираларга кўчиб кирди. Кооператив нисбатан яқинда тузилган бўлиб, унинг хизматидан фойдаланаётган одамлар электрон воситачи ишидан мамнун бўлмоқдалар. Мамлакатимиз шаҳарларидаги квартираларни айирбошлаш бюролари бюллетенлари, газеталарда босилган эълонлар шаҳарлараро квартираларни мураккаб айирбошлашда энг мақбул вариантни танлаб олиш учун асос бўлади.

⊙ ЕЛАБУҒА (Татаристон АССР). Рус рассоми Иван Иванович Шишкиннинг ватани — Елабуға шаҳрида унга ўрнатиладиган ёдгорликнинг пойдевори қўйилди. Ёдгорлик Кама дарёсининг соҳилида, табиат куйчисининг уй-музейи ёнида қад кўтаради. Рассомнинг қўлида мольберт ушлаган бронза ҳайкали унга илҳом бахш этган ўтлоқлар ва ўрмонга қаратиб ўрнатилади. Ёдгорликни ҳайкалтарош Юрий Орехов раҳбарлигидаги ижодий группа барпо этмоқда.

[ТАСС].

Социал ёрдам хизмати

Екатерина Павлова пойтахтнинг Фрунзе райони социал таъминот бўлимининг социал ёрдам бўлимига биринчилардан бўлиб ишга келди.

Ушанда, бундан бир ярим йил муқаддам ана шу янги хизмат Москвада эндигина ташкил этилаётган эди. У кам пенсия оладиган, ёлғиз қарияларга моддий ва социал-маиший ёрдам кўрсатишга даъват этилган. Ҳозир районда ана шундай бўлимлардан еттитаси бор, уларнинг ҳар бири 80 нафар пенсионерни ўз оталиғига олган.

Социал ходим хизмат вазифаси доираларига пенсионернинг буюртмаси бўйича (шахсий ёки телефон орқали) озиқ-овқат, кийим-кечак, дори-дармонларни харид қилиб етказиб бериш, унинг учун корхоналарга ва химчисткаларга бориб келиш ва ҳоказолар киради.

Е. Павлова фақат унинг ёрдамига умид қилиши мумкин бўлган 11 кишига хизмат кўрсатади. Унинг иши ҳам асабий, ҳам жисмоний жиҳатдан оғир. Қарамоғидагиларнинг аксарияти ёлғиз, қувватдан қолган кишилар. Уларнинг орасида 1898 йилда туғилган кампир ҳам бор.

Екатерина уларнинг уйига ташриф буюришдан олдин магазинларни, буюртмалар столларини айланиб чиқади. У ерлардаги маҳсулотларнинг турлари сизга яхши маълум. Қариялар эса сузма, гўшт ва сутни маъқул кўришади. Улар ҳам оз-оз миқдорда бўлиши керак. Социал ходимлар барча нарсаларни навбатсиз олиш имтиёзига эга, аммо кўпинча уларни навбатсиз қўйишмайди. Сабзавотлар, гўшт, нон... халтага ҳаммаси бўлиб 10 килограммга яқин маҳсулот йиғилади.

Екатерина ўз қарамоғидаги пенсионерлар ҳузурига ҳафтада 2—3 марта ташриф буюради, улар билан мулоқотда бўлади, кўнгилларини кўтариб, илтимосларини ёзиб олади. «Ёрдамга муҳтож кишиларга имкони борича ёрдам бериш керак, деб ҳисоблайман», — дейди у.

— Ҳалоллик, фидокорлик, оғир аҳволга тушиб қолган кишиларнинг ҳолатини тушуна билиш, покизалик ва меҳр-шафқат — бизнинг ходимларимиз ана шундай фазилатларга эга бўлиши керак, — дейди Фрунзе район социал ёрдам бўлимининг мудири А. В. Лаврова. — Ходимларимиз орасида эркаклар ҳам, хотин-қизлар ҳам, студентлар, пенсионерлар ҳам бор. Уриндошлик билан ишлаётганлар кўпчилик.

«Илгари бизга ҳеч ким қарамас эди, ҳозир биз аҳволимиздан мамнунмиз» — ветеранларнинг холис фикри ана шундай. Кўпчилик уларнинг уйига келиб ёрдам беришларини истайди. Ҳозир социал ходимлар қарияларнинг уйларини йиғиштириш, пол ювиб-артиш учун «Заря» фирмасининг хизматига мурожаат қилишаяпти.

Шу хилдаги хизматлар барча районларда ташкил этилган.

Н. НИКОЛАЕВА,
ТАСС мухбири.

СУРАТДА: социал таъминот бўлимида кенгаш тугаганидан сўнг Катя Павлова (ўртада) ҳамкасблари билан янгиликларни ўртоқлашмоқда; баъзи уйларда лифт йўқ, шунинг учун Катя кам куч сарф бўладиган маршрутларни танлайди; Екатерина Павловна Гагарина ёлғиз яшайди, унинг кўчага чиқиши осон эмас. Шунинг учун Катя унга озиқ-овқатларни келтириб беради, кундалик эҳтиёж билан боғлиқ айрим топшириқларини бажаради.

И. Зотин ва Г. Хамельянин фотолари,
ТАСС фотохроникаси.

ТАБИАТ—ИНСОН ОНАСИ

Хордиқ куни— дала ҳовлида

Боғдорчилик ширкатининг бу формаси Ўзбекистонда кўплаб табиат ихлосмандларини бирлаштирди. Боғдорлар сони йил сайин ошиб бормоқда. 1985 йилдан то шу кунгача уларнинг сони 4,7 баробарга ўсиб, ҳозир 10,7 минг кишини ташкил этади. Мазкур ширкат аъзолари бугунги кунда 6 минг 24 гектар майдонга эга. Биз боғдорчилик ширкати Устави қонун-қоидалари ҳақида Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети табиатни муҳофаза қилиш бошқармаси бошлиғи Ҳабибулла Ибодуллаевич ИБОДУЛЛАЕВга оқшомхонларни қизиқтирган бир неча савол билан мурожаат қилдик.

— Ҳабибулла Ибодуллаевич, боғдорчилик ширкатига кимлар аъзо бўлиши мумкин?

— Ширкатга фақат корхоналарнинг, ташкилотларнинг, идораларнинг ходимлари ва олдин мазкур ташкилотларда ишлаган, ҳозир пенсиядаги кишилар қабул қилинади. Айрим ҳолларда соғлиғи ёмонлашганлиги туфайли ширкат аъзолигидан чиққан кишиларнинг оила аъзоларидан бирор киши аъзо бўлиши ҳам мумкин.

Бошқа сабабга кўра ширкатдан чиққан ходим ўрнига аввал шу корхона ва ташкилотнинг ходимлари бўлган пенсионерлардан тўлдирилади, агар улар ичида хоҳловчилар бўлмаса, унда шу тармоқнинг ходимлари аъзо бўлиши мумкин.

— Ширкатга аъзо бўлиб кириш учун кимлар имтиёзли ҳуқуққа эга?

— Бундай ҳуқуққа ишчилар ва хизматчилар, меҳнат ветеранлари, Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчилари эгадирлар. Шунингдек, бу ҳуқуққа ишламайдиган Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва СССРни ҳимоя қилиш учун бошқа ҳарбий операцияларда қатнашган ҳарбий хизматчилар, ҳарбий қисмларда хизматини ўтаган, ҳаракатдаги армия ва партизанлар составида бўлган, шунингдек СССР Қуролли Кучларининг ветеранлари, офицерлар составидан чиққан ишламайдиган пенсионерлар, ҳарбий хизматда 25 йил бенуқсон хизматини ўтаган ёки касаллиги, штатлар қисқартирилганлиги, соғлиғи ёмонлиги туфайли хизматдан бўшаганлар район ижроия комитетининг кўрсатмалари билан боғдорчилик ширкатига кириш ҳуқуқига эга бўлади.

— Ер участкасида қуриладиган иморат неча квадрат метрдан ошмаслиги керак?

— Ширкат аъзолари хоҳлаган кўринишда, фақат фойдаланадиган майдони 50 квадрат метрдан ошмаган уй қуришлари мумкин.

— Ширкат аъзоларига қанча ва қандай жониворларни боқиш учун рухсат берилади?

— Уставда айтилишича, ширкат аъзоларига уларга тегишли майдонларда 20 бош паррандани қафасда, 5 тагача қуён, 5 қутигача асалари ва бошқа жониворларни боқишга рухсат берилган. Булар албатта санитария-ветеринария талабларига тўла амал қилган ҳолда боқилиши керак.

— Ширкат аъзолари банкдан кредит— ссуда олишлари мумкин, деб эшитдик.

— Албатта, бу Уставда ҳам кўрсатиб ўтилган. Ширкат аъзоси кўрсатилган қонун-қоидага асосан дала ҳовли бунёд этиш учун 3 минг сўмгача давлатдан қарз, кредит олиши мумкин. Кредит 10 йил муддат билан берилиб, олган кунидан сўнг 3 йил ўтгач тўлаб борилади.

— Ер-майдонлар ўртасига манзарали ўсимликлар экиб, дала ҳовлини ўраб олиш мумкинми?

— Бу албатта, ширкат аъзоларининг умумий йиғилишида ҳал қилинадиган нарса. Ширкат аъзолари ўзларига тегишли ер майдонини манзарали ўсимлик, тўсқичлар билан айлантириб олиши мумкин. Лекин бу эстетик талабларга жавоб бериши керак.

— Ширкат аъзолигидан чиқариб юбориш учун қандай ҳодисалар сабаб бўлиши мумкин? Уставда бу ҳақда нималар айтилган?

— Боғдорчилик ширкати аъзолари бу жамиятдан чиқариб юборилиши мумкин. Бунга албатта, уларнинг ўзбошимчалиги сабаб бўлади. Мисол учун — боғ ҳовлисини ва бошқа қурилишларни лойиҳа билан келишилмай, шу лойиҳа асосида бунёд этмаган тақдирда, қурилишга олинган материаллар қонунсиз йўл билан олинган, ишчи кучидан ҳам қонунсиз фойдаланилган бўлса, умумий йиғилишда келишилган кириш ва аъзолик бадалини тўламаган бўлса, ўзбошимчалик қилиб дала ҳовлини ёки унинг бир қисмини бошқа одамга берган ва у ерда иморат тиклаган бўлса, агротехник тадбирларни доимий бажармай келаётган ширкат аъзолари умумий ишидан бош тортса, ички тартибларга амал қилмаса, ишда жиноят қилиб, ёки меҳнат интизомини бузса, ўзбошимчалик билан ер эгаллаб олса, ердан бошқа мақсадлар билан фойдаланган тақдирда ширкат аъзолигидан чиқариб юборилади.

— Мабодо ширкат аъзоси вафот этса, унинг боғ майдонини кимга олиб беришади?

— Бу албатта, Уставда кўрсатилган. Мабодо ширкат аъзоси вафот этса, дала ҳовли унинг фарзандларидан бирига берилади.

— Дала ҳовли яхши-ю, лекин унга бориб келиш, транспорт масаласи қандай ҳал этилади?

— Деярли барча боғдорчилик ширкатларига автобусларда бориш мумкин. Жумладан, Дачний посёлкасига «Коммунистик» автостанциясидан, шунингдек «Тошкент—Майск посёлкаси» маршрути очилган.

— Ҳабибулла Ибодуллаевич, мана ўлкамизда тўкин куз, дала ҳовлиларда ҳам пишиқчилик даври. Ўтган йили дала ҳовлидагилар йиғиштириб олган маҳсулотларнинг бир қисмини сотишди. Бу йил ана шу ишлар қандай йўлга қўйилган?

— Бу масала ижобий ҳал этилган. Ширкат жойлашган барча районларда область матлубот жамиятининг боғларда етиштирилган ортиқча маҳсулотини харид қиладиган қабул пунктлари ташкил этилди.

— Айтишингизча, яқин икки йил ичида боғдорчилик сони 4 барварга кўпайган. Шуларнинг ичида бошқаларга намуна бўладиганлари қайси бири?

— Илғорлар бизда кўп. Асосий мақсадимиз озиқ-овқат Программасини амалга ошириш. Бу мақсад йўлида ҳар бир ширкат аъзоси яхши ишламоқда. Ўзбекистон ССР Давлат Агросаноат комитетига қарашли «Механизатор» боғдорчилик-узумчилик ширкати Тошкент районининг «Карейский» посёлкасида жойлашган. Ҳозир бу ерда 62 боғ уйи барпо этилган бўлиб, унда ҳамма қулайликлар мавжуд. Ободонлашган, водопровод ва оқар сувлар билан таъминланган.

Бу ширкат аъзолари ўзларининг эҳтиёжларидан ташқари ҳар йили 20—25 тонна мева ва полиз экинлари йиғиштириб топширишади. 1987 йилда эса шаҳар бозорларида, 5 тоннадан ортиқ мева, 25 тонна полиз маҳсулотлари реализация қилинди.

— Боғдорчилик билан шуғулланишни истовчилар тобора кўпаймоқда. Уларнинг истакларини қондириш учун қандай тадбирлар амалга оширилаяпти?

— Яна 350 та дала ҳовлига ер ажратилди. Биз дала ҳовлини кўпайтириш орқали сабзавот ва меваларга бўлган талабни анча қондирамиз.

Суҳбатни
Дилмурод ОБЛАЕВ ёзиб олди.

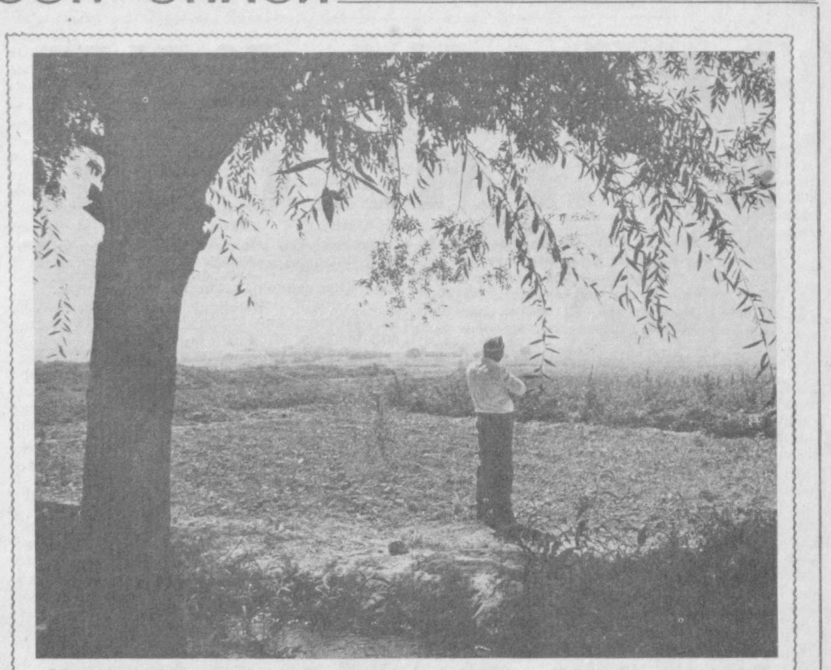

Она табиат қўйнида. А. Кудряшов фотоси.

Икки қатра

ТАРОНА

Мўъжазгина саҳнда турфа гуллар очилган. Борлиққа муаттар ҳид таралади. Улар атрофида уззу кун ҳарир қанотлари ипакдек эшилиб, капалак парвона. У гулдан-гулга ўтиб, ғунчаларга лаб босар, роҳат қилиб куйлар, ҳеч толиқмас эди.

Вақт ўтиши билан қизил гулнинг хуш атри йўқола бошлади. Бунга сабаб, унинг танасига икки карра сиртмоқ солиб бўғаётган зарпечак эди. Ҳаловатини йўқотган капалак елимдек чирмашиб олган сарғиш тусли рақибига ҳуруж қилди, интилиши зое кетди. Бурдалаб ташламоққа чоғи келмади. Шу дамда у ўзини жуда ожиз сезди.

Энди капалак у гулдан-бу гулга ўтиб қўшиқ куйламас, тонг сабоси билан қизил гул қошида ҳозир бўлиб, анор янглиғ қатраларидан бўса олар, эркаларди...

ЖИЙДА ПИШГАНДА

Боғимиз этагида бир туп жийда бор. Ёзда, айни жийдаси пишган пайтда тарвақайлаган шохлари қушларнинг маконига айланарди. Уларнинг чуғур-чуғурини эшитишим билан кесак отиб, ҳайдашга тушардим.

— Қўй болам, қушларга озор берма, — дердилар бувим тагига тушган жийдаларни авайлаб терар экан.—Қушлар одамга дўст бўлади. Мана буларни еб кўргин.

Қушлар чўқилаб кетган жийдалар жуда мазали эди.

— Ана кўрдингми, қушларни қадрлаш керак...

Бувимнинг қордек оппоқ сочлари, ажин босган юзлари ҳеч ёдимдан чиқмайди. Жийдаларни битталаб териб олардиларда, қиши билан бизга улашиб чиқардилар:

— Олинглар болаларим, бувангиз экккан нонжийда бу.

Орадан неча йиллар ўтиб кетди. Боғимизда савлат тўкиб турган жийда дарахти ҳам бир томонга ёнбошлаб қолган. Меваси пишганда яна қушлар гала-гала бўлиб учиб келишади. Уларнинг овозини эшитиб боққа чиқаман. Назаримда бувижоним ушоққина қаддиларини букиб, жийда тераётгандек туюладилар.

Саъдулла ШОДИЕВ.

Архарлар. Д. Аҳмедов фотоси.

Магазинга сузади

Лисвенский металлургия заводининг территориясида ишчилар тирик балиқ харид қилишлари учун магазин очилди. Балиқлар махсус каналлар орқали ёрдамчи балиқчилик хўжалиги ҳавзаларидан магазин ҳавзаси томон сузиб борадилар.

Ўтган йили бу хўжалик корхонаси 120 тонна балиқ етиштириб берган эди.

Шафқатсиз олабуға

Она олабуға (судак) балиқларининг «оилавий» ҳаёти узоққа бормайди. Урғочилари увилдириғини маълум бир жойга ташлайдиларда, ўз наслларининг тақдири учун ғамхўрлик қилмай, яна яшаш жойларига қайтиб кетадилар. Балиқ болаларини ва уларнинг инларини душманлар ҳужумидан асраб-авайлаш, тажовуз ҳамда қўрқитув товушлари ёрдамида эркак балиқларнинг зиммасига тушади. Балиқ чавоқлари мустақил ҳолда ўз инларини ташлаб, тарқаб кетмагунча эркак олабуға балиқлари наслларини авайлаб қўриқлашда эринмай давом этаверадилар.

Чуқур ҳавзадаги гулмоҳ

Мутахассислар ҳар доим пелядь балиғини саноат усулида кўпайтиришни касб этиш мумкин эмас, деб ҳисоблашарди. Лекин Ленинград областидаги Малуксинский карьери кўлининг махсус ҳавзаларида бундай қимматбаҳо балиқнинг тухумдан янги чиққан болаларини кўпайтирмоқдалар.

Ўрмон хўжалиги ишчилари ва уларнинг кўнгилли ёрдамчилари фақатгина сувнинг тозалигини сақлаш эмас, балки у ердаги маҳаллий балиқ турларини кўпайтиришга ҳам муваффақ бўлдилар. Шундай қилиб, бир неча йиллардан бери бир вақтнинг ўзида пелядь балиғи билан бирга гулмоҳ (форель) балиғи ҳам кўпайтирилмоқда.

Фарида ЗОҲИДОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси зоология ва паразиталогия институти ихтиология лабораториясининг ходими.

Энг, энг, энг...

⊙ Дунёдаги энг катта шаршара Венесуэладаги Анжел Фоллз шоввасидир. У 979,6 метр баландликдан тушади.

⊙ Дунёда энг гавжум порт — Роттердам (Голландия) ҳисобланади. У бир йўла 310 та йирик кемани қабул қила олади.

⊙ Дунёдаги энг кенг кўприк Австралиянинг Сидней портидадир. 51,8 метрли бу кўприкда иккита темир йўл, саккизта транспорт магистрал йўли, шунингдек, велосипедда юрувчилар ва пиёда йўловчилар учун ҳам йўлка бор.

⊙ Энг тез ўсадиган дарахт бу — павлониядир. Унинг кўчатлари бир мавсумда 7 метр баландликкача ўса олади.

⊙ Дунёдаги энг узун алфавит кхмер (Камбоджа) тилида бўлиб, унда 72 ҳарф бор.

⊙ Энг иссиқ қонли ҳайвон эчкидир, эчки қонининг ҳарорати 40 даражага боради.

⊙ Энг узун илон анаконда. Бу илон Жанубий Америкада яшайди. Унинг узунлиги 12 метр.

⊙ Энг йирик ҳашарот — Африканинг экватордаги мамлакатларида яшайдиган галиатусидир. Бу ҳашаротнинг бўйи 14 сантиметр, вазни 100 грамм келади.

⊙ Дунёдаги энг узун ва энг оғир фил тиши Небраска штатидаги университетда сақланмоқда. Унинг оғирлиги 230 килограмм, узунлиги 4,2 метрга тенг.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ.

Куртак пайванд

Ҳаваскор боғбонларни ҳозирги пайтда қизиқтирадиган масала — мева кўчатларини куртак пайванд қилиб кўпайтиришдир. Олма, нок, беҳи, гилос, олча, йирик мевали тоғолча, шафтоли каби кўчатларнинг ҳаммаси куртак пайванд қилиш йўли билан кўпайтирилади. Уруғи билан мева кўчатлари етиштирилиб пайванд қилинмай томорқага экилса, улар келгусида яхши ўсади, лекин секин-аста ёввойилашиб кетади, меваси майда, тахир бўлади, дарахт шох-шаббаларида кўплаб тиконлар пайдо бўлади, мевасининг мазаси жуда паст бўлади.

Маданий мева новдаларининг қаламчаларини тўғридан-тўғри ерга экилганда ҳозирча яхши кўкармай, етарли натижа бермаётир. Махсус иссиқхоналарга қаламчалар экилганда улар қисман илдиз олиб ўсаяпти-ю, барибир кутилгандек бўлмаётир. Шунинг учун ҳам мева кўчатлари куртак пайванд қилиб кўпайтирилганда, олма, нок, беҳи ва бошқа мева навларининг энг яхши биологик хусусиятлари тўлиқ сақланиб қолади.

Масалан, олманинг уруғи ёки парадизка, дусен каби пайвандтаглари олдиндан томорқаларда етиштирилади ва куз ойлари ўртасида маданий олма дарахтларидан бир йиллик қаламчалар тайёрланади ва қаламчалардаги ҳар бир куртакни олдиндан тайёрланган олма пайвандтагига куртак пайванд қилинади. Қаламчадаги куртакни 1,5—2 сантиметр узунликда қирқиб олиб, пайвандтагнинг ер сатҳидан 5—6 сантиметр баландликдаги қисмида «Т» симон кесикни пайванд пичоғи ёрдамида пайдо қилинади, мана шу кесикка қаламчадан юпқа қилиб кесиб олинган куртак киргизилади, сўнг кетидан пешма-пеш 25-30 сантиметр узунликдаги полиэтилен лентаси билан бойланади, бойлаш пайвандтагнинг пастки қисмидан бошланади ва куртакнинг устки қисмида тугалланади. Куртакни пайвандтакка тақаб бир текисда бойлашда куртакдаги марказий кўз полиэтилен пленка тагида қолмаслиги керак.

Пайвандланган куртакларнинг пайвандтаглар билан яхши тутиб кетишлиги учун куртак пайванд қилишдан олдин ниҳоллар суғорилиши керак. Шундай қилинганда пайвандтаг пўстлоғи яхши кўчади. Куртак пайванд қилингандан кейин ҳам ниҳоллар суғорилиши лозим.

Пайванд қилингандан 10—12 кун ўтгандан кейин пайванд куртакларнинг тутганлиги аниқланади. Яхши тутган куртаклардаги барг банди қўл учини тегизиши билан ерга тушиб кетади. Тутмай қолган куртаклар қорайиб қолади, барг банди қуриб куртакка ёпишиб қолади. Бундай тутмай қолган куртаклар ўрнига тезликда қайта куртак пайванд қилинади.

Куртак пайвандни олдин қўйилган куртакнинг қарама-қарши томонидан 7—8 сантиметр ер сатҳидан баланд қилиб ўрнаштирилади ва полиэтилен лента билан яхшилаб бойланади. Куртак пайванд тутган бўлса, албатта бойланган полиэтилен лента пайванд пичоғи билан секин-аста пайвандтаглар қобиғига зарар етказмасдан кесиб, бўшатиб қўйилади. Мана шундай тартибда ёввойи нок, беҳи, ўрик, шафтоли ниҳолларига маданий шу мева навлари юқорида қайд қилинган муддатларда куртак пайванд қилинади ва керакли парвариш қилинади. Томорқаларда ёввойи ҳолда ўсаётган мева дарахт новдаларига айни шу кунларда куртак пайванд қилиш мумкин. Битта олма дарахти шохларига бир неча хил олма навларини улаш мумкин. Шундай улашни бошқа меваларда ҳам ўтказиш мумкин.

Куртак пайванд қилишда албатта эрта пишарлари 10—15 процент, ўрта пишар навлари 15—20 процент, кеч пишарлари 70—80 процент бўлиши керак. Шундай қилинганда, томорқа участкаларга экилган боғлардан май ойидан то биринчи совуқ тушгунга қадар (кеч кузгача) ҳосил олиш мумкин. Кечки пишар мева ҳосилини келгуси йил май ойигача сақласа бўлади.

Мирвоҳид СОБИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

«Табиат» циклокроссворди

1. Витаминларга энг бой бўлган ўсимликлардан бири — ёввойи атиргул. 2. Фойдали қазилма. 3. Қурғоқчиликка чидамли баргсиз ўсимлик. 4. Пахта нави. 5. Химиявий элемент. 6. Ўрта Осиёнинг катта дарёларидан бири. 7. Коинотдаги энг ёруғ нур сочувчи юлдуз. 8. 1961 йилда Ўзбекистонда барпо этилган чўлқуварлар шаҳри. 9. Фазони забт этувчи. 10. Улуғ рус сайёҳи, «Уч денгиз оша» асари муаллифи. 11. Нефтдан олинадиган ёқилғи. 12. Ҳаво таркибидаги газ. 13. Олд Осиёдаги тарихий мамлакат. 14. Тупроқнинг жуда муҳим таркибий қисми. 15. Совет авиаконструктори. 16. Чимкент областидаги сув ҳавзаси. 17. Кўкиш, кулранг тусли, оғир юмшоқ металл. 18. Қўйнинг нозик ва оқ юнгли зоти. 19. Деҳқончилик ўсимликларидан бири. 20. «Ўзбекистон инжуси» ҳисобланган сўлим водий. 21. Ватанимиз шарқидаги ярим орол. 22. Қуёш системасидаги қуёшга энг яқин планета. 23. Химия саноати учун хом ашё бўлган фойдали қазилма. 24. Орол денгизи қирғоқларида, Амударё ва Сирдарё қуйиладиган ерларда яшовчи пушти ва оқ патли чиройли ноёб йирик қуш.

Тузувчи: **Анвар МИРЗАЕВ.**

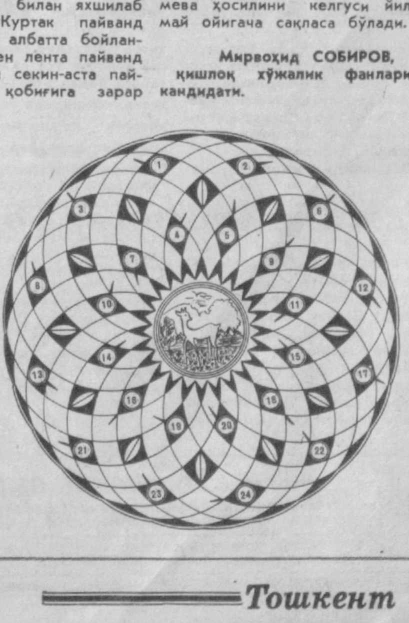

Бу—қизиқ

Олтин «балиқ»

Маълумки, балиқчилар ўз овлари ҳақида берилиб мақтанишни ёқтиришади. Аммо Япониянинг Симоносеки шаҳрилик Иэмур деган ҳаваскор балиқчининг олтин «балиқ» тутганини маҳаллий полиция тасдиқлаши мумкин.

У балиқ овлаб юрган кунларнинг бирида қармоғи сув остида нимагадир илиниб қолди. Балиқчи қармоқ ипини узиб юбормаслик учун кичик бўлса-да, жуда оғир қуйма «ов»ни эҳтиётлик билан тортиб олди.

Полициянинг ҳисоб-китобларига қараганда бу қуймаларнинг (улар 21 дона эди) нархи 100 минг доллар экан. Афтидан вақтинчалик денгиз тубига яшириб қўйилган контрабанда моли эди. Уни яширганлар «Одамлар сув остида хазина борлигини хаёлларига ҳам келтиришмаса керак», деб ўйлашганди. Бироқ, контрабандачиларнинг умидини балиқчи чолнинг қармоғи чилпарчин қилди.

Адҳам ДАМИНОВ.

ЭРТАГА КЕЧ БЎЛМАСИН

Бундан етмиш йил муқаддам — 1918 йилнинг 5 октябрида Советлар мамлакатининг Ички ишлар органларида жиноят-қидирув ишлари билан шуғилланувчи махсус бўлимлар очилган эди. Бу пайтда бир томондан инқилоб душманлари, иккинчи томондан ички душманлар — талончилар, ўғрилар ва бандит группалари ёш республикани талашарди. Уларга қарши кураш халқ милициясиси зиммасига юклатилди. Жасур милиция ходимлари ўз қасамларига содиқ қолдилар, каллакесар ва йирик группаларни қўлга олишда жасорат кўрсатдилар. Бу йўлда кўплари қаҳрамонларча ҳалок бўлишди. Ундан кейинги даврларда ҳам жиноят-қидирув ходимларига осон бўлмади, аёвсиз курашларда хавфли жиноятчилар қўлга олинди. Кураш эса тўхтагани йўқ. Ҳозирги кунда гиёҳвандаликка, ичкиликбозликка ва ўғриликка, қарши кескин кураш давом этаяпти

Яқинда Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги Жиноят-қидирув Бошқармасининг бир группа ходимлари Тошкент журналистларининг меҳмони бўлишди.

Журналистлар иштирокида уюштирилган «Давра суҳбати»ни Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги Жиноят-қидирув Бошқармаси бошлиғи, милиция подполковниги Владимир Васильевич Гордиенко олиб борди.

В. В. Гордиенко. Жиноят-қидирув ходимлари доим қийин шароитларда ишлашган. Гражданлар уруши, коллективлаштириш йилларида босмачилик, Улуғ Ватан уруши ва ундан кейинги дастлабки даврларда бандитизм авж олган эди. Яқин-яқинларда ҳам йирик жиноятчи тўдалар қўлга олинди. Олдимизда ҳали кўп ишлар турибди. Лекин қандай шароитда, қай вақтда бўлмасин, бу соҳага муносиб кадрларни танлашга катта эътибор берилган. Чунки жиноят-қидирув ходимининг иши оғир ва машаққатли. Қадамида хавф-хатар учрайди. Кунига 12-14 соатлаб ишласада, эртасига эрталаб яна жанговар ҳолатда бўлиши керак. Бу касбда касбини севувчи фидойилар хизмат қилади.

Яқинда қуролланган тўда қўлга олинди. Бу тўрт кишилик ўта хавфли группани қўлга олишда Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармаси ходимлари иштирок этишди. Уларнинг дадил ҳаракатлари туфайли одамлар хавфсизлиги таъминланди. Умуман бундай жасоратлар ҳар кунги оддий вазифага айланган.

В. П. Сахно, Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги Жиноят-қидирув Бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, милиция полковниги:

— Бизнинг республика ёшлар республикаси. Аҳолисининг 50 процентдан зиёдини ёшлар ташкил этади. Балоғатга етмаганларнинг жинояти бизда асосий муаммо бўлиб турибди. Бу муаммо янги эмас, аввалдан бор. Ёшлар ўртасида жиноятчилик 1961-1981 йиллар орасида айниқса кўпайди.

Хўш, жиноятлар нимадан келиб чиқади? Маълумки, ҳар йили ўн минглаб йигит-қиз ўрта мактабни битиради. Улардан кўплари вақтида ишга ёки ўқишга жойлаша олмайди. Шунда бекор қолган ёшларнинг айримлари кўча санғишга ўтади, айримлари носоғлом муҳитга — ёмон одамлар гуруҳига тушиб қолади. Кундалик ташвиши учун эса пул керак, уни қаердандир топиши керак. Аста-секин ўғирликка, жиноятга ўрганади ва оқибатда қора курсига ўтиради. Маълумотларга қараганда жиноий жавобгарликка тортилаётган ёшларнинг 70 проценти ахлоқи дуруст бўлмаган оилалардан чиққан, 30 проценти эса яхши, ўқимишли оилалардан экан. Демак, муҳтожликдан кўра уларга нисбатан эътиборсизлик шу кўйга тушишларига олиб келади. Уларнинг ортиқча одамлар қаторига кириб қолишларига йўл қўймаслигимиз лозим.

В. В. Гордиенко: Бир неча мактабларни айланиб чиқдик. Кўпида спорт заллари жим-жит, тўгараклар ишламаяпти. Ўша коллективларда озгина ҳафсала қилинганда эди зал ва тўгараклар бўш турмасди. Ўқувчи дарсдан кейин бирон фойдали ишга жалб этилмагач, вақтини кўчада бекор ўтказади. Мана шу бекорчилик гоҳида бизга қимматга тушмаяптимикин?

Дарҳақиқат, ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш ҳақида кўп гапириляпти-ю бунга ҳамма ерда ҳам амал қилинмаяпти. Оддий мисол. Шаҳримизнинг ҳамма район ва микрорайонларида стадион, спорт майдончалари, залларни етарли деб бўлмайди. Баъзан шундай бўладики, спортнинг у ёки бу тури билан шуғулланувчи бола шаҳарнинг у четидан бу четига қатнайди. Бу ҳол бора-бора ўспиринни толиқтирмасмикин! Узоққа қатнашига катталар рухсат бермаганларидачи! Улар нима қилади! Кўчада дайдишадими! Ота-онаси ишдан кечқурун келишади. Болаларининг қаерда юрганини қайдан билишсин. Мактабдан кейин кимлар билан, нималар қилаётган билан ҳеч ким қизиқмайди. Кўпинча «кўза сингач» кўзимиз очилади, «Нега бундай бўлди! Ўртоқлари ким!». Лекин яна чуқур ўйламаймиз. Ўртоқлари ҳам онасидан шундай бўлиб туғилмагандику!

Шунда баъзи катталар «Ёшлар бузилиб кетяпти» деб масъулиятни ўзларидан соқит қилишади.

Очлик йиллари оталаримиз дарсдан бўшагач боболаримиз ёнида ишлашарди. Давр шунақа эди. Унда бўш вақт муаммоси ҳам йўқ эди. Замон ўзгарди, ҳозир тўқчилик. Демак, тўқчиликнинг ҳам ўзига яраша муаммолари бор экан. Агар уни вақтида ҳал этмасак, унинг қадрини унутиб қўйишимиз мумкин.

Х. Қувондиқов, милиция лейтенанти:

— Йирик ўғирликлар билан шуғулланувчи бир группани қўлга туширдик. Тўда аъзолари беш ой мобайнида Ўрта Осиёнинг турли шаҳарларидан ўғирлаган молларини Тошкентга келтириб сотишган. Ҳозир улар устидан тергов ишлари олиб бориляпти. Жиноятчилар шу давр ичида кишиларга анча зиён келтиришган. Афсуски, бундай группалар ҳамон учраб турибди. Уларга қарши кескин курашаверамиз.

В. В. Гордиенко:

— Ҳозиргина «Йирик жиноий группалар нега вақтида қўлга олинмайди» деган савол ўртага ташланди. Аввало шуни айтиш лозимки, улар жуда эҳтиёткор бўлишади, ҳамма ишни ҳам ўзлари қилаверишмайди, одамлари боришади. Ўлжа билан қайтишгач, бошлиқларига солиқ тўлашади. Мабодо ўша чопарлардан бирортаси қўлга тушиб қолгудек бўлса, хўжайинларини сотмайди.

Б. Одилов, милиция лейтенанти:

— Бундай тўдаларнинг бошлиқларида бир нечалаб квартиралар (йирик шаҳарларда) ва жазманлар бўлган. Ўтган йили йирик тўдалардан бирини (ҳозир тергов ишлари кетяпти) тугатдик. Улар давлатга 150 минг сўмлик зиён келтиришган. Ҳаммалари қуролланган, ўта хавфли жиноятчилар ҳисобланишарди. Жиноятчилар ҳар бир операцияни пухта ўрганиб амалга оширишган. Керак бўлса, кутишган.

Бундай жиноятларнинг газак олиши яна турғунлик йилларига бориб тақалади. Қўшиб ёзиш, порахўрликлар, бойваччаларни келтириб чиқарганди. Улар истаганча молдунё тўплашар, айш-ишрат қилишарди. Бу ўғри ва жиноятчиларнинг тинчини йўқотди. Яъни «ўғрини қароқчи уриш» бошланди. Ҳаром йўллар билан бойлик орттирган кимсалар минг-минглаб пулни олдиришса-да, ғинг дейишолмасди.

Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас, дейдилар. Катта-катта ўлжага ўрганган жиноятчилар бойваччалар илдизига болта урилгани сайин ҳалол яшаётганларнинг топган-тутганига кўз олайтиришяпти. Сир эмас, ўғрилар ва безорилар группалари орамизда ҳамон бор. Жиноят-қидирув ходимларининг олдида ҳали кўп ишлар турибди. Покланиш даврида ундайлар таг-туги билан йўқотилиши даркор.

С. Копёнкин, милиция капитани:

— Ёшлар ўртасида гиёҳвандликнинг тарқалиши жамоатчиликни анчадан буён ташвишга солиб келади. Сўнгги йилларда Ўзбекистон мамлакатга наркотик моддалар етказиб берадиган марказлардан бирига айланганди. Ҳозир 4 минг ёш наркология диспансерида ҳисобда турибди. Шулардан 114 тасига гиёҳванд диагнози қўйилган. Яқинда балоғатга етмаган бир гиёҳванд наркотик модда билан қўлга тушди. Маълум бўлишича у наркология диспансерида ҳисобда турар экан. Гап келганда шуни ҳам таъкидлаш керакки, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги зарур базага эга эмас. Педагогик коллективлар фаолияти мақтагулик даражада эмас, мактаб партасидан гиёҳвандликка ўрганиш кечирилмас ҳолдир.

Ҳисоб-китобларга қараганда бир гиёванд суткада 30 сўмлик наркотик модда истеъмол қилар экан. Кўпи ишламайди. Ишлагани ҳам кунига шунчадан сарфласа ойлиги етмайди. Хўш, бунча пулни у қаердан олади? Албатта, ўғирлик ёки бирон жиноят қилиб. Бошқа иложи йўқ.

А. Р. Тиллахўжаев, милиция майори:

— Яқинда фоҳишаларнинг бир группасини фош этдик. Асосан ёшлар. Уларнинг «ов» қиладиган жойлари ресторан, бар ва меҳмонхоналар атрофида эди. Мўмай пул топиш йўлида улар ҳеч нарсадан қайтмайдиган бўлиб қолишганди. Фоҳишаларга нисбатан жазо чораларини кучайтирмаса бўлмайди. Масалан, у биринчи марта қўлга тушса 100 сўм жарима, бир йилда икки марта ушланса 200 сўм жарима тўлайди. Бу пулни ўша фоҳиша икки кечадаёқ топади. Демак, бу усул билан уни жирканч йўлдан қайтариб бўлмайди. Энг ачинарлиси бу ҳол ёшлар ўртасида кўп учраяпти. Ўтган йили қўлга тушган фоҳишаларнинг 86 процентининг ёши 18 дан 30 гача бўлган аёллар эди. Шу йилнинг биринчи ярмида 250 га яқин фоҳиша рўйхатга олинди. Бу рақам кишини жиддий ўйлашга мажбур этади.

...Илгари бизда йирик жиноий тўдалар йўқ дердик, аслида бор эди. Фоҳишабозликни яширардик, лекин ҳар қадамда сиримиз фош бўларди. Энди ҳаммаси очиқ тан олиняпти. Афсуски рақамлар биз кутгандан ҳам кўнгилсиз бўлиб чиқяпти. Покиза шаҳримизда исловатхона уйлар вужудга келди. «Бели бақувват»роқ кўринган кишиларни ресторанлар олдида «ов»лайдиганлар кўпайди. Бир оиланинг бекаси бўлиши мумкин бўлган ёшгина қизларни бу йўлга киришига нима мажбур этди, яхши яшашми, ҳирсми ёки иродасизликми! Агар вақтида ана шу иллатлар тан олиниб, чора кўрилганида ҳозир шу даражага чиқмасмиди.

Энди шу иллатларга қарши «Сенинг ишинг, менинг ишим» демасдан, бугундан енг шимариб баравар курашишимиз керак. Эртага кеч бўлмасин.

Суҳбатни
Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ
ёзиб олди.

Опера фестивали

⊙ Кўплаб музика шинавандаларининг истаклари инобатга олиниб, Тошкентда опера фестивалини ўтказишга қарор қилинди.

Бу маданий тадбир Навоий номидаги Ўзбек Давлат академик Катта театрида амалга ошириладиган бўлди. Гап шундаки, бу санъат кошонаси келгуси йилдан эътиборан тажриба-экспериментал театр сифатида иш кўради. Опера фестивали ҳам ана шу ижодий режалардан биридир.

Фестиваль машҳур композитор Жузеппе Верди туғилган куннинг 175 йиллиги муносабати билан ўтказилади. Фестиваль кунларида ўзбек ва рус классик композиторларининг энг яхши опералари томошабинларга кўрсатилади.

Биринчи космонавт диёрида

⊙ Жаҳонда биринчи бўлиб космосга парвоз қилган Юрий Гагарин таҳсил кўрган ўрта мактаб намунали билим масканларидан бири саналади.

Гагарин шаҳрида қад кўтарган бу илм даргоҳи биринчи сентябрь арафасида сифатли ремонтдан чиқарилиб, янги ўқув йилига ҳар томонлама тахт қилиб қўйилди. Бунга Тошкент Давлат медицина институти студентларининг ҳам муносиб ҳиссалари қўшилди. «Ўзбекистон—88» қурилиш отрядига бирлашган шижоатли ёшлар—бўлажак шифокорлар меҳнат семестрини Смоленск областининг Гагарин шаҳрида ўтказдилар.

Яқинда шаҳар комсомол комитети Тошкент Давлат медицина институтига раҳматнома йўллаб, ғайрат-шижоат кўрсатган талабаларга катта миннатдорчилик билдирди.

А. АЛИЕВ.

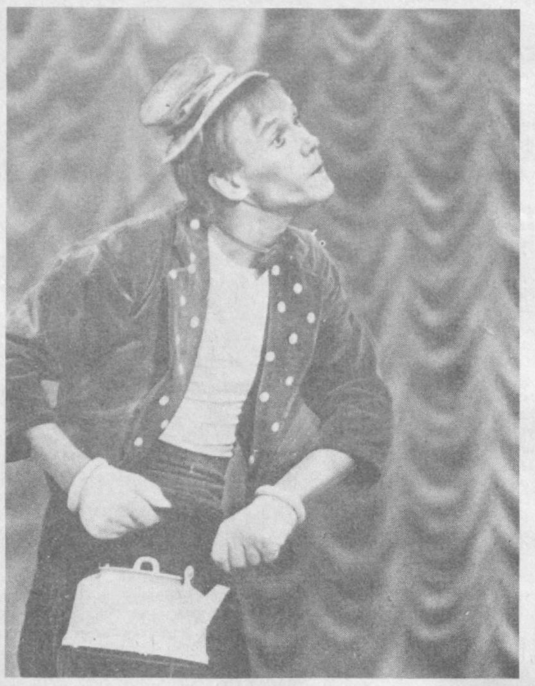

Авнасозлар маданият саройида тугаган Тошкент дирекцияси коллективларининг «Саҳнада цирк» кўрик-аттестациясида «Радуга» эстрада-цирк шоуси комиссиянинг энг юксак баҳосига сазовор бўлди.

«Радуга» группаси қарийб 10 йилдан бери фаолият кўрсатиб келаяпти. Мазкур группа мамлакатимизда биринчилардан бўлиб цирк ва эстрада санъатларини чоғиштириш йўлларини излай бошлади. Мазкур жанрга жиддий талабчанлик ўз самарасини берди. Коллектив томошабинлар дидига мос келиши учун программасини бир неча марта янгилади, уни мураккаб, чуқур, сермазмун ва долзарб номерлар билан тўлдириб борди.

Ҳозир «Радуга»нинг обрў-эътибори ва шуҳрати юксак. Коллектив цирк артистлари биринчи Бутуниттифоқ конкурсининг лауреати. Уни мамлакатимиздагина эмас, хорижий мамлакатларда ҳам яхши танишади. Группа гастроллар билан Вьетнамда, Лаосда, Японияда бўлди.

Кўрик-аттестациядан бошқа цирк коллективлари ҳам муваффақиятли ўтди. «Каскад», «Юность», «Антре», «Ғаройиб юлдузлар» коллективлари шулар жумласидандир. «Каскад» коллективи уларнинг ичида энг кенжатойи. Унинг ташкил этилганига эндигина 1 йил бўлди. Шунга қарамай мазкур коллективнинг ҳам ўз муҳлислари пайдо бўлди. «Каскад»нинг Сибирь бўйлаб гастроллари муваффақиятли ўтди, Охотск ва Япон денгизи сув базаларида у денгизчиларнинг зўр олқишларига сазовор бўлди.

СУРАТЛАРДА: «Каскад» коллективининг артисти Валентина Мелузова «Тинчлик қушлари» номерини намойиш этаяпти. У Днепропетровск театр билим юртини тугатган. Тюмень қўғирчоқлар театрида ишлаган. Ўзининг бўлажак турмуш ўртоғи Алексей билан ҳам ўша ерда, Тошкент саҳнасида цирк гастроллари пайтида танишган. Умр йўлдошининг тавсияси билан иш фаолиятини ўзгартирди. Ҳозир улар бир коллективда ўз маҳоратларини намойиш этишмоқда; саҳнада «Каскад» группасининг артисти Алексей Мезулов. «Лақмалар» масхарабозлар группасини айнан Мелузов ташкил этган. Ҳозир бу группа ўз номерлари билан томошабинларга қувонч бағишламоқда.

А. Наймушин фотолари,
ЎзТАГ фотохроникаси.

Бувижон, ўқиб беринг

Қишлоғим

Турмуши тўқ, кулгуси шўх —
Гўзал қишлоғим.
Мевалари ширин-шакар —
Асал қишлоғим.
Кундан-кунга камол топиб
Яшнар қишлоғим.
Меҳмонларга меҳри илиқ —
Ташна қишлоғим.
Бўстон дейсиз боғимизни —
Сайр қилиб яйранг.
Ҳусайнилар, нашватилар —
Ноклар тилларанг.
Таърифингга қалам равон —
Мўлкон[1] қишлоғим.
Зафар қучиб, ошгин довон
Улкан қишлоғим!

1. Қишлоқнинг номи.

Дилдан суҳбат

— Эй, табиат, кўҳна олам,
Саволимга жавоб бер,
Туғилган сўнг нега одам —
Қучоғига олар ер!
Табиат дер:
— Такрор мисол,
Ёз, қиш, баҳор — фасллар.
Кекса кетар, ёшлар келар,
Такрорланар насллар.
Дунёда ҳеч ўлмай десанг,
Қолдир юртда яхши ном.
Авлодларинг эслар шунда
Эъзозлар сени мудом!

Иброҳим ДОНИШ.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Тошкент шаҳар кинофильмлар прокати идораси

4 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ

Тошкент шаҳри кинотеатрлари экранларига янги бадиий фильмлар чиқаради

«Муртад»

(2 серияли)

Сценарий муаллифи ва режиссёр — В. Рубинчик.

Ролларда: Г. Гладий, А. Кашкер, Н. Еременко ва бошқалар.

Бу фантастик фильмда олимнинг ўз кашфиёти тақдири учун масъулияти ҳақида ҳикоя қилинади.

Фильм сюжетини империалистик давлатнинг йирик ҳарбий амалдорларини жуда қизиқтирган кашфиёт яратган талантли физикнинг фожиавий тақдири ташкил этади.

«БЕЛАРУСЬФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«Мисс миллионер аёл»

Сценарий муаллифи — А. Усов.

Режиссёр — А. Рогожкин.

Ролларда: Н. Караченцов, Т. Михалевкина, О. Мусина ва бошқалар.

Номаълум шаҳар ўзининг миллионинчи фуқароси туғилган кунини нишонлашга ҳозирланади. Телекўрсатув режиссёри ўз қаҳрамони учун ибратли оилада дунёга келган болани танлаб олади. Телесюжет эфирга чиқиб кетганидан сўнг маълум бўлишича, мазкур оила муваффақиятсиз танланган ва бола туғилган оилада кўнгилсизликлар тўлиб тошган, аммо бу кечикиб ошкор бўлади. Рўй берган хато ва унинг оқибатлари айнан ушбу фожиавий тарих мазмунини ташкил этади.

«ЛЕНФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«Кичкинтой Вера»

Сценарий муаллифи — М. Хмелник.

Режиссёр — В. Пичул.

Ролларда: Н. Негода, А. Соколов, Л. Зайцева ва бошқалар.

Фильм ёшлар ҳақида ҳикоя қилади. Фильм қаҳрамони — Вера учун барча замонавий нарсалар бегона эмас. Ўз уйи ва ота-онасидаги барча паст савиялик ва қолоқликни тан олмаган бу қиз кўчада ўз тенгдошлари орасида кўнгил очар эрмаклар излайди.

М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

Кино

4 ОКТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «КИЧИК ВЕРА» (катта зал, 18.30, 20.45); «ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (кичик зал, 17, 19,30).

Чайка — «ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (18.30, 21.00).

Лисунов номли — «РАСТАДАГИ СЕВГИ»(тоқ соатларда).

Дружба — «АССА» (жуфт ва тоқ соатларда).

Қозоғистон — «БЎРИЛАР» (ҳар соатда).

Искра — «АССА» (17.15, 20.00).

Нукус — «ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (18.30, 20.45).

Восток — «МУҲАББАТ ҚУДРАТИ» (18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «КИНГ-КОНГ» (18.30); «ЭРКАКЛАР ПОРТРЕТИ» (21.00).

5 ОКТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «КИЧИК ВЕРА» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.45); «ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Чайка — «ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Лисунов номли — «РАСТАДАГИ СЕВГИ» (тоқ соатларда).

Дружба — «АССА» (жуфт ва тоқ соатларда).

Қозоғистон — «БЎРИЛАР» (ҳар соатда).

Искра — «АССА» (12, 14.30, 17.15, 20.00).

Нукус — «ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Восток — «МУҲАББАТ ҚУДРАТИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «КИНГ-КОНГ» (11, 13.30, 16, 18.30); «ЭРКАКЛАР ПОРТРЕТИ» (21.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР

Санъат саройи — 44-39-51.
Чайка — 77-06-20.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.
Қозоғистон — 35-24-92.
Москва — 68-68-81.
Ватан — 74-30-38.
Восток — 91-14-61.
Дружба — 67-96-87.
Кинолаштириш бошқармаси — 33-37-11.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
10 октябрдан 14 октябргача
ФАҚАТ 5 КУН МОБАЙНИДА
СССРда биринчи марта Мўғулистон циркининг етакчи усталарининг ГАСТРОЛЛАРИ
Катта ранг-баранг программадаги томошалар.
Томошалар соат 19.30 да бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

ДИҚҚАТ!
Олий ўқув юртларини оммавий равишда пахта теримига олиб кетиш муносабати билан 4 ва 5 ОКТЯБРЬ КУНЛАРИ
шаҳар ва шаҳар атрофида қатнайдиган маршрутлардаги АВТОБУСЛАР СОНИ АНЧА КАМАЯДИ
«ГЛАВТАШПАССАВТОТРАНС».

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. 15806. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2235 Тиражи — 108.220. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10